

Ustanovitelji: obč. konference SZDL
Jesenice, Kranj, Radovljica, Sk. Loka
in Trzin. — Izdaja CP Gorenjski tisk
Kranj. — Glavni urednik Igor Janhar
— Odgovorni urednik Albin Učakar

GLAS

Cena 50 par ali 50 starih dinarjev

List izhaja od oktobra 1947 kot tednik.
Od 1. januarja 1958 kot poltednik.
Od 1. januarja 1960 trikrat tedensko.
Od 1. januarja 1964 kot poltednik
in sicer ob s: e: d: a: h in s: o: b: o: t: a: h

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA ZA GORENJSKO

Idejnopolično usposabljanje komunistov

Zelo pomembno vprašanje, o katerem je razpravljala pred kratkim Centralni komite zveze Komunistov Slovenije na svoji sedmi seji, je idejnopolitično usposabljanje komunistov.

Temu področju nismo v preteklosti posvečali tiste pozornosti, kakršno bi morali. Naloge, ki so pred organizacijo zveze komunistov, so tako pomembne in tako raznolike, da terjajo višjo teoretično raven članstva. Prav zaradi tega, ker smo v preteklosti sorazmerno malo sil odmerjali temu vprašanju, se je večal razkorak med sprejetimi stališči, osvojenimi programi ter med praktičnim izvajanjem sprejetih stališč. Z reorganizacijo zveze komunistov pa se je vse bolj pričelo uveljavljati spoznanje, da je idejnopolitično in družbeno znanje komunistov eden izmed osnovnih pogojev za hitrejše, učinkovitejše ter javno delovanje komunistov. Osvojili smo torej spoznanje, da bo zveza komunistov učinkovita le takrat, če bo nastopala in delovala kot integralni del družbene zavesti. Za takšno delovanje pa je po-

trebna usposobljenost, idejna usmerjenost in družbena sposobnost vsakega komunista, da bo lahko spoznaval zakonitosti družbenega gibanja in da se bo lahko opredeljeval na posameznih razsežnih področjih delovanja zveze komunistov. Če vprašanje zastavimo tako, potem je povsem razumljiva zahteva, da morajo biti komunisti do tolikšne mere usposobljeni, da lahko sami analizirajo družbeni položaj in da niso le izvajalci, marveč ustvarjalci politike. Tako postaja idejnopolitično angažiranje in teoretično preučevanje posameznih problemov in pojavov nujna sestavina organiziranosti zveze komunistov.

Naj sklenem z mislijo, da torej občinske organizacije zveze komunistov na Gorenjskem čakajo zlasti na tem področju kljub doseženim uspehom še zelo pomembne naloge pri nadaljnjem usposabljanju članstva. To pa je hvaležno delo, saj bodo takšna prizadevanja prispevala k boljšemu in temeljitejšemu delu zveze komunistov, k večji učinkovitosti in k večjemu ugledu organizacije.

Martin Košir

Sodelovanje Kranja z Ambergom

Srečanje strelcev obeh mest — Amberžani predlagajo: »Prihodnje leto Kranjski teden v Ambergu«

V petek so prispeli v Kranj strelci iz zahodnonemškega mesta Amberg in tako vrnil obisk strelcem iz Kranja. Zvečer jih je sprejel tudi podpredsednik kranjske občinske skupščine Janez Sušnik. Na prijateljskem srečanju so strelci iz Amberga ostali do ponedeljka. Na dveh tekmovanjih pa so kranjski strelci zmagali.

Kranj je navezal stike z zahodnonemskim mestom Amberg že pred ponovno vzpostavitvijo diplomatskih odno-

sov med našo državo in Zvezno republiko Nemčijo. Še pred tem je namreč Kranj obiskala delegacija amberške

skupščine. Lani pa so obisk vrnil tudi predstavniki kranjske občinske skupščine. In ko že govorimo o sodelovanju je prav, da povemo, da je nadžupan mesta Amberg že večkrat obiskal našo državo in med drugim potem precej pisal tudi o našem sistemu samoupravljanja.

Sodelovanje med Kranjem in Ambergom se je do sedaj odvijalo predvsem na športnem in kulturnem področju. Tako so kranjski igralci namiznega tenisa in strelci že obiskali Amberg. Prav tako pa se je s sistemom izobraževanja odraslih v Ambergu seznanila delegacija kranjske delavske univerze.

Med obiskom strelcev iz Amberga v Kranju so leti podpredsedniku občinske skupščine izročili pismo nadžupana Amberga, v katerem ta predlaga, da bi sodelovanje med obema mestoma prihodnje leto razširili. Tako nameravajo v Ambergu organizirati Kranjski teden. Takrat bi v največji blagovni hiši v tem zahodnonemškem mestu razstavljali in prodajali izdelke kranjskega oziroma jugoslovanskega gospodarstva. Razen tega predlagajo, da bi se takrat srečali tudi plavalci obeh mest.

Vse dosedanje sodelovanje med Kranjem in Ambergom tako kaže na nadaljnje razvijanje in razširjanje stikov. Pomembno pa je tudi, da to sodelovanje poteka na podlagi enakopravnih odnosov, medsebojnem spoštovanju in sporazumevanju prebivalcev dveh mest. Skratka v sodelovanju se odražajo želje in prizadevanja po navezavi takšnih stikov, kot jih ima Kranj že z nekaterimi drugimi tujimi mesti.

A. Zalar

Bled za praznik

V počastitev letošnjega praznika krajevne skupnosti Bled so bile že v nedeljo pred praznikom in (vrstile pa se bodo še nekaj dni po njem) na Bledu najbolj kvalitetne prireditve v letošnji turistični sezoni. Blejski turistični delavci so se namreč dogovorili, da bodo v okviru krajevnega praznika pripravili tudi turistični teden.

Že v soboto in nedeljo sta bili na Bledu dve zanimivi prireditvi: mednarodni jahalni turnir in plesni turnir. Prvi je bil na športnem stadionu, drugi pa v Kazini. Včeraj (torek) zvečer je bil na Blejskem jezeru nočni promenadni koncert, na katerem se je prebival-

cem Bleda in turistom predstavila v novih narodnih nošah godba in pihala iz Gorij, ki je na nedavnem tekmovanju godb v Kopru zasedla odlično drugo mesto.

Danes (sreda) ob 19. uri bo v hotelu Jelovica slavnostna seja krajevne skupnosti, po kateri bodo položili vence na partizansko pokopališče. Hkrati pa bodo v počastitev krajevnega praznika ob 20.30 zagoreli kresovi. V Festivalni dvorani pa bo ta čas folklorni ansambel Bratstvo Jedinstvo izvajal program jugoslovanskih pesmi in plesov. Razen tega pa bo že ob 14. uri prispela na Bled karavana Pesem poletja z desetimi najboljšimi pevci zabavne glasbe.

Osrednja jutrišnja prireditve bo v festivalni dvorani. Tu se bo namreč ob 20.30 začel zabavno turistični festival Pesem poletja, na katerem bo z orkestrom S. Subote nastopilo deset jugoslovanskih pevcev. Razen tega se bo ta dan ob 9. uri začela regata v prvenstvu Jugoslavije v veslanju za juniorje.

Regata — prvenstvo Jugoslavije se bo potem v soboto in nedeljo nadaljevala za vrhunske tekmovalce, seniorje in ženske.

Na večer dneva praznika dneva vstaje — 21. julija, ki so ga na Bledu tudi združili s praznovanjem krajevnega praznika, pa bo ob 19. uri v Zdraviliškem parku promenadni koncert, ob 21. uri pa bo z blejskega gradu velik ognjemet.

A. Z.

ugoden
nakup
v trgovinah
ŽIVILA
KRANJ

V bivšem predilniškem parku potekajo zadnja dela pri gradnji spomenika NOB, ki naj bi ga odprli za občinski praznik. Sredstva za gradnjo spomenika bodo prispevali občani in delovne organizacije tržiške občine. Poleg spomenika bodo zgrajeni tudi razstavniki in manjša dvorana — celotna dela pa bodo veljala 400.000 dinarjev. Doslej so zbrali že 119.851 dinarjev, nabiralna akcija pa naj bi bila končana do konca meseca. (vig) — Foto: S. Perdan

Na dan vstaje pod Joštom

Pri naselju Pševu pod Joštom bo na letošnji dan vstaje — 22. julija — ob 10. uri osrednja prireditev občine Kranj v počastitev tega praznika in ob tem tudi letošnja prva prireditev v okviru občinskega praznika. Odkrili bodo spomenik tam padlemu narodnemu heroju, domačinu Ivu Slavcu — Joklu in štirinajstim borcem in aktivistom, ki so padli na

tem območju. To so: Arko Slavko, Brešič Franc, Benedik Vinko, Dornik Ivan, Eržen Franc, Engelman Bogdan, Jakše Anton, Lakota Marija, Možina Jakob, Potokar Anton, Smid Franc, Tišler Jože in Vreček Jože.

Kulturni program je prevzela Svoboda Stražišče skupno z godbo iz Kranja in garnizijo JLA. Za govor so

naprosili domačina, znanega aktivista in političnega delavca za časa NOB, sedanje ga podpredsednika IS Slovenije Vinka Hafnerja.

Organizatorji — občinska zveza borcev NOB skupno z vsemi ostalimi organizacijami in zlasti krajevna združenja ZB Besnica, Stražišče in Zabnica pričakujejo velik obisk.

Bogat spored prireditev za občinski praznik Kranja

V ponedeljek dopoldne je bila v Kranju seja komisije za proslavo pri občinski konferenci SZDL. Na njej so člani razpravljali o programu prireditev za letošnji praznik kranjske občine. Dogovorili so se, da se bodo prireditev v počastitev občinskega praznika, ki ga prebivalci kranjske občine praznujejo prvega avgusta, začele že v petek, 18. julija, in bodo trajale do 3. avgusta.

Tako bo že 18., 19. in 20. julija v Kranju vaterpolo srečanje prve zvezne lige. 22. julija na dan vstaje bodo v Pševem ob 10. uri dopoldne odkrili spomenik narodnemu heroju Ivu Slavcu-Joklu. Prihodnji teden v petek pa bodo v Kranju odprli dve razstavi: Faksimile grafik in NOB in razstavo del kiparja Petra Jovanoviča.

27., 30. in 31. julija so na programu še razna športna tekmovanja (slalom pri Češki koči, nogometno srečanje med Hajdukom in reprezentanco Gorenjske in vaterpolo srečanje).

1. avgusta popoldne pa bo najprej slavnostna seja občinske skupščine, potem pa bo kulturno zabavni program na Titovem trgu v Kranju. Razen tega bo ob 20. uri pred delavskim domom v Kranju mladinski ples.

2. in 3. avgusta so potem na programu še športna tekmovanja v nogometu in judu. Razen tega pa bodo 3. avgusta popoldne odprli tudi cesto Jamnik—Dražgoše.

A. Z.

MISLITE

PRAVOČASNO

NA STANOVANJE!

Zato varčujte pri

Gorenjski kreditni banki

Kredit

ki vam odobri na podlagi privarčevanega denarja po 2% obrestni meri.

Poleg tega lahko pri ŽREBANJU zadanete lep dobiček.

Jeseni 1922 je zasedala na Dunaju 1. konferenca KPJ, na katero so jeseniški komunisti poslali Janeza Smoleja kot svojega delegata. S konferenco se je vrnil z nič kaj razveseljivimi novicami. V vodstvu KPJ so se začeli frakcijski boji, kar se je seveda negativno kazalo tudi v delovanju osnovnih partijskih organizacij.

Obdobje Neodvisne delavske partije Jugoslavije

Januarja 1923 je bila na bodo ilegalne KPJ ustanovljena Neodvisna delavska partija Jugoslavije. Ustanovno konferenco je policija še pred zaključkom razgnala, toda na pritožbo legalnega vodstva Neodvisne delavske par-

tije, je sodišče prve stopnje, ko je ugotovilo, da statut in program NDPJ nimata nelegalne oblike, novo delavsko stranko dovolilo. Toda kljub dovoljenju sodišča je delovanje NDPJ policija stalno ovirala in je bilo zaradi tega njeno delovanje zelo oteženo.

Neodvisna delavska partija Jugoslavije je takoj po ustanovitvi osnovala svoje podružnice v vseh industrijskih krajih v Jugoslaviji. Dne 27. maja 1923 so jo ustanovili tudi na Jesenicah. Na občnem zboru so izvolili za predsednika Tineta Vištra, za tajnika Janeza Mlakarja, za blagajnika pa Vinka Malenška. Ob ustanovitvi je stranka štela samo 93 članov, vendar je že v naslednjem mesecu članstvo naglo naraščalo. Stranka je imela svoje zaupnike po terenu. Njihova naloga je bila predvsem agitacijskega značaja, kakor širje-

nje in kolportaža strankinega tiska.

Z ustanovitvijo Neodvisne delavske partije so komunisti znova začeli utrjevati stike med delavskimi središči. Tako so jeseniški in javorniški komunisti organizirali dne 15. julija 1923 izlet na Bled in nanj povabili trboveljske rudarje, člane »Svobode« in ljubljanske študente — komuniste. Ze na predvečer so se na Jesenice pripeljali trboveljski rudarji in ljubljanski študentje ter skupaj z jeseniškimi delavci priredili kulturno-družabni večer.

Izlet na Bledu je bil manifestacija delavske solidarnosti kljub temu da je oblast poslala na Bled žandarmerijske okrepitve in da so se med udeležence izleta pomešali številni policijski agenti, ki so pazili na vsako besedo in si zapomnili vse, ki so na izletu revolucionarno izstopali. Kot posledica tega so v na-

slednjih dneh sledile že prve aretacije. Na Jesenicah so aretirali Toneta in Bertija Verglja, Tineta Vištra, Josipa Trebušaka, Lovra Azmana, Ivana Muleja in Franca Regitnika z obtožbo, da so organizirali na Jesenicah tajno mladinsko komunistično organizacijo.

Dne 30. avgusta 1923 je NDPJ ustanovila svoje sindikate, na Jesenicah in Javorniku Zvezo delavcev in delavk kovinske obrti Jugoslavije, ki je do konca leta štela že blizu šeststo članov. Predsedstvo v podružnici Zveze na Jesenicah so delavci zapuili Jožetu Knificu, tajništvo Francu Mohoriču, blagajništvo Francu Simonetiju, odborniška mesta pa Francu Ravniku, Vinku Ambrožiču, Nagodetu in Farčniku.

Dne 7. novembra 1923 je Neodvisna delavska partija na Jesenicah prvič javno proslavila spomin na Oktobrsko

revolucijo. Ta proslava, na kateri je govoril Janez Mlakar in na kateri so mladinci Škrlič, Farčnik, Okrogar in Grebenc prvič zapeli jeseniško delavsko delavsko himno Internacionalo je bila tudi poslednja legalna proslava Leninovega Oktobra med obema vojnama.

V tem času pa so jeseniški komunisti opravljali tudi težavne ilegalne dolžnosti. Po razbitju bolgarske revolucije so se v Jugoslavijo zatekli mnogi bolgarski revolucionarji in s pomočjo ilegalnih partijskih organizacij potovali ilegalno skozi Jugoslavijo, dokler se niso rešili čez mejo zopet s pomočjo komunistov. Med tovariši in tovarišicami ki so prepeljali po tajnih kanalih največ bolgarskih emigrantov čez mejo, so na Jesenicah in Javorniku bili brata Tone in Berti Vergelj, Ciril Košir, Tomaž Wolf, Tilka Prežljaja-Skrlič, Urška Šitikov in Franc Regitnik.

M. Klinar

Prehod v ilegalno

Skofja Loka

Kmalu začetek gradnje stanovanjskega naselja Podlubnik

Kupcem je za zdaj na voljo 59 lokacij — Javna dražba bo v petek, 18. julija

Ze pred meseci smo poročali, da je skupščina občine Skofja Loka potrdila začetni načrt za novo naselje Podlubnik, ki ga bodo zgradili na Veštrskem polju, ravnini ob cesti v Selško dolino, in kjer bo prostora za okrog 1000 ljudi. Stanovanjsko podjetje, odgovorno, da vodi, nadzira in usmerja gradnjo, je celotno področje, ki meri 20 hektarov, razdelilo na 253 lokacij. Pozidati jih nameravajo v štirih etapah. Prva od njih zajema 59 parcel. Nedavno tega so razpisali natečaj za oddajo zemljišč. Kupcem se obeta bogata izbira. 25 od omenjenih 59 lokacij je namreč namenjeno atrijskim zgradbam, 18 individualnim hišam, 8 vrstnim hišam in 8 dvojčkom. Od zemljišč, predvidenih za atrijske hiše, me-

ri najmanjše 352 kvadratnih metrov (izključna cena 34.365 N din), največje pa 475 kvadratnih metrov (izključna cena 39.990 N din). Najmanjša med osemnajstimi parcelami, kjer bodo stale individualne zgradbe, ima 475 kvadratnih metrov in stane 40.927 N din, največja pa 660 kvadratnih metrov (46.535 N din). Nekoliko cenejše so lokacije za vrstne hiše, medtem ko bo moral kupec najboljšejegega od zemljišč, kjer naj bi zrasli dvojčki — 565 kvadratnih metrov meri tisti kos polja — odšteti vsaj 39.240 N din.

V navedene zneske je že vračunana izpeljava komunalnih naprav (vodovod, električno omrežje, kanalizacija, telefonsko omrežje itd.), odškodnina prejšnjim imetnikom zemljišč ter stroški gradnje cest, parkirnih prostorov, zelenic in javne razsvetljave. Za vse to je namreč dolžna poskrbeti stanovanjska skupnost Skofja Loka.

Ustna dražba, na kateri lahko sodeluje vsakdo, bo v petek, 18. julija, ob 16. uri v sejni dvorani skupščine občine Skofja Loka. Pri nakupu imajo prednost bivši lastniki lokacij znotraj prve etape, ki lahko katerokoli od 59 zemljišč dobijo po izključni ceni.

Denar je treba izplačati takoj in to v gotovini. Natečaj bo uspešen le, če bodo prodali vsaj 30 parcel. Toliko sredstev namreč rabi Stanovanjsko podjetje za izplačilo nekdanjih imetnikov zemljišč. V primeru, da bi bilo kupcev premalo, nameravajo začetek del odložiti in čez čas dražbo ponoviti (seveda le s parcelami, ki ne bodo oddane že prvič).

In kakšne so obveznosti Stanovanjskega podjetja do graditeljev? Kot smo zvedeli, mora biti do septembra urejen dovoz na vsa gradbišča, do konca leta pa tudi vodovod in elektrika. Dokončno

podoba bo ta del naselja dobil v drugi polovici leta 1971. Tedaj naj bi asfaltirali vse ceste in parkirne prostore, speljali kanalizacijo in telefon, zasadili zelenice ter na hiše montirali omarice s kabelskimi priključki, oddaljenimi od glavnega voda največ 15 metrov. Novopečeni lastniki parcel pa morajo čim prej začeti z delom in stavbo do konca prihodnjega leta spraviti pod streho. Takšen pogoj je nujen, v nasprotnem primeru se namreč lahko zgodi, da bi kopica gradbenega materiala na posameznih lokacijah ovirala dostop in oteževala gradnjo druge etape.

Celotno naselje Podlubnik naj bi bilo končano v štirih letih — vsaj tako predvideva načrt. Zelenice, dovozi in parkirni prostori bodo urejeni po vzoru Groharjevega naselja. Podrobnejše informacije so objavljene na oglasni deski v stavbi Stanovanjskega podjetja Skofja Loka, Mestni trg 38. I. G.

Opravičilo

V zadnji številki našega časnika smo zapisali, da je zvezni odbor Porodica in domačinstvo na plenarni seji 1. julija letos v Beogradu podelil priznanja in nagrade krajevnim skupnostim in časnikarjem, ki so sodelovali v akciji Leto krajevnih skupnosti. Ob tej priložnosti smo zapisali, da je prejel iz kranjske občine nagrado in priznanje tudi predsednik krajevne skupnosti Bela. Pomotoma pa smo zapisali, da je krajevna skupnost Bela med tekmovanjem v kranjski občini zasedla prvo mesto. Na prvo mesto se je namreč uvrstila krajevna skupnost Trstenik, na drugo pa Bela. Bralcem, predvsem pa prebivalcem obeh krajevnih skupnosti, se opravičujemo.

Uredništvo

Razpisna komisija pri osnovni šoli

Lucijan Seljak Kranj

razpisuje delovno mesto

HISNIKA — KURJAČA

za nedoločen čas s poskusno dobo 3 mesece.

Prosilci morajo biti kvalificirani ali elektromehanični, vodovodni inštalaterji, kleparji, ali kurjači s strokovnim izpitom.

Poleg ogrevanja šolskih prostorov bo sprejeti opravljal tudi posle hišnika in manjša popravila. Prejemki po pravilniku OD. Šola stanovanja nima. Nastop službe s 1. 9. 1969.

Razpis velja do zasedbe delovnega mesta.

Obrotno podjetje
KOMUNALNI SERVIS
Jesenice

P r o d a

POLTOVORNI KOMBI

IMV-1000 servis, letnik 64.

Ogled in informacije na upravi podjetja Jesenice, C. Zelezarjev 5.

Turizem v juniju

V juniju je bilo pri nas za dvajset odstotkov več tujih turistov kot v istem mesecu lani. Med njimi je največ turistov iz Zah. Nemčije. Opaziti je, da se je povečala tudi poprečna potrošnja turistov.

V juniju so bili najbolj polni hoteli v Istri ter v slovenskem in hrvaškem Primorju, medtem ko so bili v južnih predelih Jadrana še prazni hoteli A in B kategorije.

Obnovljena pročelja so precej polepšala ta del Jesenic —Foto: F. Perdan

Predstav-
ljamo vam:

Kokra — Kranj

Veletrgovsko podjetje Kokra iz Kranja obstoja že 22 let in ga danes uvrščamo med največja podjetja te vrste pri nas. Kokra trguje v vseh naših republikah, pa tudi v inozemstvu. V zadnjih letih so v tem trgovskem podjetju zgradili vrsto lastnih prodajal — sedaj jih imajo 22 — in to predvsem na gorenjskem območju, nekatere prodajalne pa imajo tudi v drugih krajih naše republike. S sodelovanjem živilskega podjetja Zvezda so lani odprli v Novem Sadu veleblagovnico s 1100 m² prodajne površine, medtem ko imajo v Beogradu noračajne in zunanjetrgovinsko predstavništvo. Skoraj vse Kokrine prodajalne so sodobno urejene in podjetje vlaga za ta namen vsako leto znatna finančna sredstva.

Kokra je tudi največji soinvestitor nove veleblagovnice v Kranju, v kateri bo imela več kot 4000 m² prodajnih površin, poleg tega pa nameravajo odpreti še nekaj novih prodajal v drugih krajih.

V trgovskem podjetju Kokra je zaposlenih 280 delavcev in 60 učencev. Od skupnega števila zaposlenih ima 2,5 odstotka visoko in višjo izobrazbo, 10 odstotkov sredajo, 12 odstotkov zaposlenih ima visoko kvalifikacijo, medtem ko je 60 odstotkov zaposlenih kvalificiranih delavcev. Blagovni promet tega kranjskega podjetja se je v zadnjih šestih letih povečal za štirikrat, v enakem obsegu pa so se povečali tudi skladišni in prodajni prostor. Še hitreje kot promet in prodajne zmogljivosti pa so naraščali poslovni in drugi skladi podjetja kot tudi sredstva za stanovanja zaposlenih.

V. G.

2500 ton semena

Na obsežnih njiivah obrata za kmetijstvo Kmetijsko živilskega kombinata Kranj so te dni začeli z izkopom semenskega krompirja. Letos imajo to kulturo na površini 170 hektarjev. Od tega je tretjina jedilnega, dve tretjini pa sta za seme. V prihodnje bodo skušali usmerjati ta pridelek zgolj na seme, ker se bolj izplača in imajo za to vse možnosti.

Na desnem bregu, po Sorškem polju, je letošnji pridelek precej prizadet zaradi suše. Vendar pa okrog Cerkelj, Senčurja, Lahovč in

Hrastja predvidevajo normalen izkop, tako da bo skupni pridelek blizu predvidene količine, in sicer 250 vagonov, se pravi 2500 ton semenskih sort krompirja.

Posebna strokovna komisija je kot dotočajo predpisi pregledala in ocenila krompir že na njiivah. Razen neznanih izjem so vsega potrdili in mu določili kakovostne razrede po kakovosti. Skoraj vse količine je že prevzela semenarna v Ljubljani in le kakih 80 vagonov ga bodo zadržali za lastne potrebe in za prosto prodajo. K. M.

Bled praznuje

Turistično društvo Bled

čestita vsem občanom za krajevni praznik Bleda in dan vstaje slovenskega ljudstva.

Restavracija Bled

Hudovernik Vinko (PAGAT)

čestita vsem občanom z območja Bleda za krajevni praznik in se priporoča za obisk.

Hotel Lovec Bled

se priporoča za cenjeni obisk in čestita prebivalcem Bleda za krajevni praznik

Kovinska delavnica Bled

ključavničarstvo — kleparstvo
vodna inštalacija

se pridružuje čestitkam za krajevni praznik Bleda in dan vstaje slovenskega ljudstva ter se priporoča za svoje storitve

Elektro - radio servis Bled

elektroinštalacije, strelovodi, elektromehanika, servisi gospodinjstkih naprav, ključavničarstvo

Prebivalcem Bleda in okolice čestita za krajevni praznik in se priporoča

Kmetijska zadruga Bled

čestita prebivalcem Bleda za krajevni praznik in dan vstaje ter se priporoča za nadaljnjo naklonjenost.

V naši cvetličarni na Bledu imamo vse vrste cvetja, lončnice. Okrasimo in aranžiramo za vse prilike. Opravljamo vse v cvetličarsko stroko spadajoče storitve. Priporočamo se.

Kolektiv hotela Jelovica Bled

čestita občanom za krajevni praznik Bleda in jim želi prijetno praznovanje

KOMPAS
B L E D

s turistično poslovalnico in Garni hotelom

vam nudi vse turistične in gostinske storitve. Kolektiv se priporoča in čestita vsem delovnim ljudem in prebivalcem Bleda za krajevni praznik in za dan vstaje slovenskega ljudstva.

Grand hotel Toplice Bled

Je med največjimi in najlepšimi hoteli na Bledu. Popolnoma prenovljen, vse sobe s kopalnico. Leži tik ob jezerski obali in ima razgled na Julijske Alpe in Karavanke. Z depandansami hotel Trst, hotel Jadran in hotel Korotan ima skupno 400 ležišč. V samem hotelu je pokrito termalno kopalnišče s stalno temperaturo 23 stopinj Celzija (savna, masaža). Tik ob hotelu leži jezersko kopalnišče s čolni. Hotel nudi gostom prvovrstno hrano, domače specialitete, sortna vina. American bar. Televizija. Družabni prostori. Vsak večer glasba s plesom. Pridružujemo se čestitkam za praznik Bleda.

Vezenine Bled

Obnovitev za 800 milijonov S din

V zadnjih štirih letih je to podjetje doseglo zavidljive uspehe — V proizvodnji čipkastega ženskega perila in ženske konfekcije ter tovrstnih dekorativnih tkanin so edino podjetje v Sloveniji

29. novembra letos bo tovarna čipk in vezenin na Bledu praznovala 45-letnico obstoja. 1924. leta se je namreč razvila iz Vovkove konfekcije ženskega perila. Za počastitev tega, po letih kar častiljivega jubileja, pa se že pripravljajo. Takrat bodo namreč končali z obnovitvijo tovarne, za katero so v začetku leta namenili 800 milijonov starih dinarjev. Čeprav so Vezenine že sedaj v proizvodnji čipkastega ženskega perila in ženske konfekcije ter tovrstnih dekorativnih tkanin edino podjetje v Sloveniji, pa bo njihova proizvodnja po obnovitvi še bolj celovita.

ZAKAJ OBNOVITEV?

Če govorimo o obnovitvi, moramo povedati, da je ta kolektiv v zadnjih štirih le-

izvajajo žensko perilo in dekorativno blago — skratka, po obnovitvi bodo vezani le na dobavo osnovnih surovin, medtem ko bodo vse ostalo izdelali sami. In kaj za neko podjetje, ki se je zelo dobro uveljavilo tako na domačem kot na tujem trgu, pomeni vsestransko izdelan tehnološki postopek ter celovitost vseh delov proizvodnje (od predelave osnovne surovine, do proizvodnje konfekcijskega izdelka) ni težko razumeti.

Tega pa se je dobro zavedal tudi kolektiv Vezenin, ko se je odločil za obnovo oziroma izgradnjo nove barvarne in vezilnice zraven centralnega tovarniškega objekta na Bledu. In prav zato se sedanja obnova in letošnja 45-letnica obstoja zgolj po naključju ujemata. Če namreč ne bi bilo dosedanjih uspehov, bi bil prav gotovo tudi letošnji jubilej skromnejši.

40 ODSOTKOV PROIZVODNJE BODO IZVAZALI

Povedali smo že, da je tovarna čipk in vezenin na Bledu prav v zadnjih letih dosegla izredno lepe uspehe. Pred štirimi leti je bilo v podjetju 80 zaposlenih. Lani so proizvedli za milijardo starih dinarjev, letošnji program pa znaša 2,4 milijarde, prejšnji izvoz, ki je znašal 10 odstotkov, pa se bo po končani obnovi povečal kar na 30 do 40 odstotkov.

Po obnovi bodo imele Vezenine štiri obrate: v Vipavi, na Blejski Dobravi, v Vintgarju in en obrat na Bledu (stari obrat bodo namreč opustili in zanj se je že odločila Prehrana, ki ga bo preuredila).

Medtem ko bo podjetje še letos obnovilo obrat na Bledu, pa si bodo v prihodnje prizadevali, da bi še bolj iz-

popolnili proizvodnjo ženskih in otroških rokavic na Blejski Dobravi. Prihodnje leto pa nameravajo modernizirati tudi konfekcijski oddelek. Že sedaj namreč konfekcijski izdelki predstavljajo 40 odstotkov celotne proizvodnje, ko pa bodo prihodnje leto ta oddelek opremili še z avtomatskimi stroji za šivanje, se bo proizvodnja še povečala. Kakšni so razvojni programi tovarne čipk in vezenin na Bledu, nam najbolje povesta podatka, da predvidevajo, da bo v podjetju 1975. leta zaposlenih okrog 1000 delavcev oziroma delavk in da bo vrednost njihove proizvodnje takrat znašala okrog 7 milijard starih dinarjev.

VSAK HIP KOS MODNIM NOVOSTIM

Ne bi razpravljali in dokazovali, kako znani in priznani so danes proizvodi tovarne čipk in vezenin doma in tudi v tujini. O tem nam govori namreč vrsta pohval in priznanj, ki so jih dobili na raznih razstavah in modnih prireditvah. Tako je na primer znano, da so na letošnjem sejmu Moda 69 v Ljubljani dobili kar trinajst medalj za žensko konfekcijo. Poglejmo, kje tiči vzrok vsem tem uspehom.

V tovarni imajo biro za napredek poslovanja in upravljanja in močan razvojni oddelek. Razen tega so si zaradi lepih poslovnih uspehov, predvsem pa kvalitetne in konkurenčne proizvodnje uspeli pridobiti švicarsko licenco. To in pa nenehne izboljšave v proizvodnji in vsakodnevna skrb ter spremljanje razvojnih dosežkov v svetu pa že danes podjetju omogoča, da lahko sledi najbolj zahtevnim novostim v svetu mode. Pravijo, da bodo prav na tem področju po končani obnovi lahko dosegli še boljše rezultate.

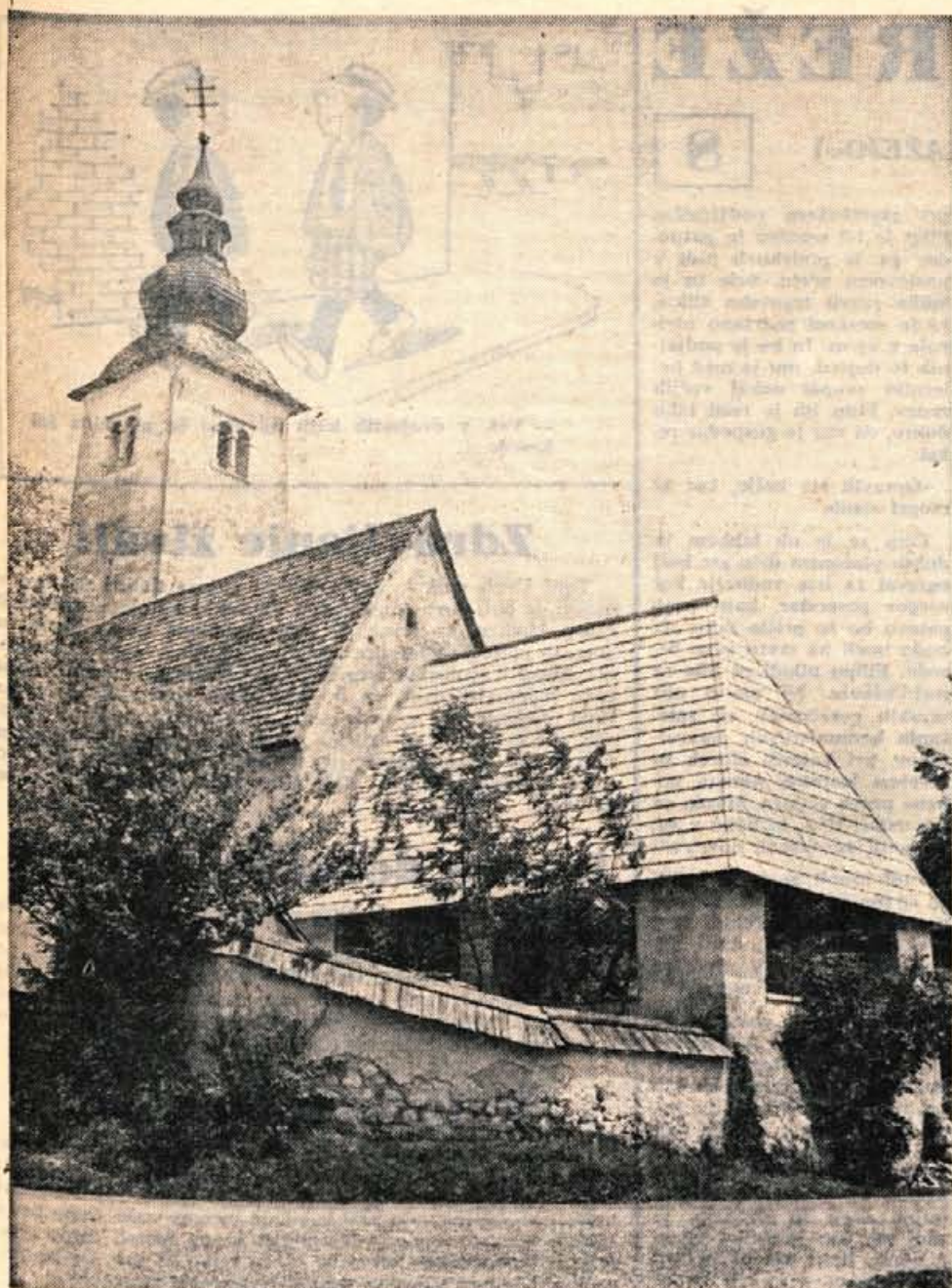

Predstavljamo vam enega od izdelkov ženske konfekcije, ki jih izdeluje ta doma in v tujini znana tovarna: Kostim iz zračnih čipk

In če smo že začeli z obnovno blejske Vezenine, pa še končajmo z njo. Podjetje, ki je prav v zadnjih štirih letih doseglo zavidljive uspehe, bo svojevrsten uspeh zabeležilo tudi pri obnovi. Predvidevajo, da bodo z obnavljanjem del, ki bodo veljala 800 milijonov starih dinarjev, s pomočjo Gorenjske kreditne banke v Kranju končali v pičlih desetih mesecih.

Zraven sedanje tovarne na Bledu bodo Vezenine do konca novembra zgradile novo vezilnico in barvarno — Foto: F. Per

Zavod za spomeniško varstvo je na predlog turističnega društva Bohinj odobril del denarja za prekritje cerkvice Sv. Janeza v Bohinju. Nekaj sredstev sta prispevala tudi občinska skupščina in TD Bohinj. Obnovljena streha bo krita s škodlami, ki so jih pripeljali iz Dražgoš. — Foto: F. Perdan

Gosta s Koroškega Kurt Schmidt in Werner Tatschl v galeriji v mestni hiši v Kranju

V današnjem vrednotenju umetnosti prevladuje vsevsekakor iskanje vizuelnih vrednot in celo programirane likovne tvornosti in nekateri kritiki ocenjujejo vrednost nekega likovnega dela samo po tem, kako se delo in slikarjev napor sklada z njihovimi predstavami o dosedanjem in bodočem razvoju likovne umetnosti. Če pogledamo s tega stališča razstavljena dela, bi jih morali seveda odkloniti kot zastarela, česar pa nečemo, saj naš pristop k stvari neče biti takšen. Za-

nimivo je, da ob pregledu rojstne letnice obeh slikarjev (Kurt Schmidt je rojen leta 1917, Werner Tatschl pa leta 1940) kljub veliki starostni razliki ne opazimo v njunih delih nobenega pojava neke generacijske razlike, ki je toliko opazna v slovenskem slikarstvu. Oba slikarja, slikarsko sočna in barvna, sta brez vsakih začetniških trdot, ki bi v sebi skrivale zamolke in nečiste intonacije. Sproščeno, ki se izraža znotraj začetnih formalnih oblik in stilnih kategorij, je dejanska

in prav zato odgovarja starejšemu gostu izhodišče v postimpresionizmu, mlajšemu pa vlamenskovo navdihnjena kolorit z dokaj močno noto realističnega slikarstva, kakršnega smo poznali na Slovenskem v času socialističnega realizma. Morda nas prav to preseneča, kajti odmevnosti na dogodke v zahodnem umetniškem svetu bomo zaman iskali v njunih delih, razen nekaterih manjših in zgolj formalnih prijemov, ki se jih še največ poslužuje mlajši Werner Tatschl, ki mu doživljanje barvnega sveta ob izbiri celo industrijskih motivov ne kali noben predsodek, ampak si ga slikar podredi duhu svojega barvnega doživljanja. Starejši Kurt Schmidt razumsko zagovarja svoje umetniško stališče in

svoja dogajanja osvetljuje z barvno doživetim prikazom danes že skoraj pozabljenega slikanja živali. Toda tudi ta snov in motivika je samo zunanji efektivni element njegove racionalne slikarske duše. Ta se razplamti ob psihološkem portretu, kjer je njegov razum, prelit v barve, resnično tisti element, ki marsikateremu slikarju v današnjem času tako manjka. In morda prav zato ta razstava dobi na vrednosti, čeprav se nam zdi odmaknjena od sodobne slikarske problematike. Toda tudi stara govorica še vedno skriva v sebi moč, s katero se ljudje sporazumevajo z umetnikom, kajti v njej je ostanek plemenitosti, je kanček duha in vse tisto, kar danes mnogi zavračajo.

Andrej Pavlovč

Koncert moškega zbora Stane Žagar iz Kroepe v Radovljici

Samorastnik izpod Blegoša

V zelo zanimivem ambientu obnovljene dvoranice graščinskega poslopja v Radovljici so v soboto, 12. julija, odprli razstavo kiparja naivca PETRA JOVANOVIČA. Za popestritev je poskrbel komorni moški pevski zbor Stane Žagar iz Kroepe. Pravzaprav je ob otvoritvi izvedel samostojen koncert umetnih ter narodnih pesmi in pesmi drugih narodov.

Tako razstava kot koncert sta za slehernega obiskovalca pomenila resnično kulturno vrednoto. Zamisel organizatorja, delavske univerze Radovljica, da združi otvoritev razstave s koncertom, je pri uresničitvi doživela popoln uspeh, poslušalci pa so pomemben kulturni dogodek sprejeli z zadovoljstvom in odobravanjem. K temu sta pripomogla oba izvajalca, kitar kot vokalni zbor.

Komorni moški zbor iz Kroepe je izvedel svoj standardni umetniški program, obogaten z nekaterimi novimi pesmimi ter skladbami. — Kadarkoli poslušamo kroparske pevce, se nam zdi njihova pesem živo mladostna in spodbujajoča. Pod spretno taktirko prof. Egija Gasperšiča je tudi doživeto predstavljena, tehnično in pevno zelo usklajena in skrbno oblikovana. To pa zmore le zbor, ki stalno dela, snuje in bogati svoj pevski repertoar in ki seveda nenehno skrbi za izbor. — Sicer pa je ustvarjalna dediščina, ki jo obvladujejo kroparski pevci, zelo pestra in mnogostranska, skorajda neizčrpna. V šestih letih, kolikor časa zbor obstoja, je bilo s stalnim študijem in trdim delom mogoče izoblikovati tolikšen ustvarjalni potencial in nastudirati toliko pesmi, da

jim danes kakršenkoli izbor ne povzroča posebnih preglavic. V slehernem programu, ki so nam ga posredovali pevci iz Kroepe, smo lahko spremljali vsakovrstne pesmi od renesančnih do modernih, veselih in elegičnih, domačih in tujih. Tudi v sobotnem otvoritvenem koncertu smo poslušali zelo različne pesmi od Večernega aye, nadalje pesmi znanih slovenskih skladateljev Ipvayca, Kernjaka, Vodopivca, Preločca, in drugih. Zapeli pa so tudi nekaj pesmi, ki jih je priredil zborovodja Egi Gasperšič. Poslušalcem je bila zlasti všeč šaljiva Jamniška, menda najbolj pa je navdušila Vodopivčeva Zabe, tako da so morali pevci dodati na koncu še dve skladbi. V kratkem, radovljiško občinstvo je pevce sprejelo navdušeno in jih tudi nagradilo z dolgimi aplavzi. Sicer pa čeravno Kroparji pogosto nastopajo v raznih krajih občine in drugod, so doslej v Radovljici nastopili kaj malokrat. Zato je bilo njihovo gostovanje toliko bolj dobrodošlo.

O umetniški podobi ne navadnega in samoraslega ustvarjalca izpod Blegoša PETRA JOVANOVIČA (rojen je bil v Spodnji Zetini v Poljanski dolini 1938. leta) je med koncertom spregovorila umetnostna zgodovinarka iz Radovljice MARUSA AVGUSTIN. Njen komentar je bil zelo izčrpan in nazorno prepričljiv zlasti še zategadelj, ker smo poslušalci lahko v samem ambientu spremljali razlago ob opazovanju kiparjevih plastik in skulptur. Skorajda neverjetno je, da je kipar v pičem letu dela izdelal tolikšno število kipov, s katerimi se predstavlja v Radovljici. Teh je pa menda več kot 30, in to različne velikosti. Kipar upodablja zelo različne motive in podobe večinoma iz resničnega okolja. Njegova figuratika obsega vsakovrstne, anatomsko sicer nepravilno grajene človeške like, ki pa združujejo neki svojstven izraz človeškosti, toplote in lirike. Kiparjev ustvarjalni zamah je presenetljivo plodovit, saj so rezultati njegovega dela samo po obsegu velikanski. Kako posrečen in svojstven delovni stil je izobilkoval, pa opazovalec lahko samo občuduje, kaj zmore samorasla osebnost ali kot pravimo samouk. Vse kaže, da sta mu les življenje in kruh, saj ravno v lesu, pa naj bo hrastov, lipov, češnjev ali hrušev, zaživi njegova inventivnost v nemirno, dinamično in zagnano ustvarjalno delo. Prav v tem pa je vredna vsega občudovanja in največje pozornosti. K uspehu pa mu lahko samo čestitam.

J. Bohinec

● Kulturno literarna skupina Sopotniki je vnedeljo imela svoj redni občni zbor na Starem trgu v Kamniku. V zadnjih dneh tega meseca bodo predstavili pesnitev o Palachu v raznih krajih Gorenjske, do jeseni pa se bodo prav tako predstavili v več krajih s samostojnimi literarnimi večeri.

NEVIDNE MREŽE

IVAN
JAN

(Odlomek iz povesti »MRTVI NE LAŽEJO«)

8

Aleš je vedel za te poti, reči pa ni hotel ničesar. Tudi tega, da je govoril s Korinikom, ni omenil.

Filip je zdaj napeljal pogovor na nenadnega nočnega obiskovalca, ki ga je tako vznemiril.

— Ne morem si misliti, kaj je hotel in kdo bi bil?

Filip je mirno gledal Aleša, kot bi od njega pričakoval, da mu bo pomagal poiskati pojasnilo, a ta se je samo močno začudil:

— Se pravi, da zalezujejo tudi tebe? Zakaj nisi povedal že prej?

To se je Alešu posrečilo tako neprisljano, da se je čudil sam sebi.

— Če je tako, se boš moral umakniti tudi ti! Je še posvaril Filipa.

— Res čudno? Ob istem času, ko si ti imel obisk, je padel v zasedi partizan. Morda je v tem kakšna zveza? Kaj, če bi na njegovem mestu moral biti jaz? Ali kdo drug? Kaj misliš ti o tem, Gorski?

Filip je bil zdaj skoraj že prepričan, da pri njem res ni mogel biti Aleš, hkrati pa je bil zaradi tega razočaran. Kdo naj bi bil, če ne on? Edino še Golob. Zdaj si je priznal, da je od prvega trenutka sumil Aleša, da pa mu ta misel zaradi nevarnosti ni bila prijetna. Ob tej ugotovitvi se mu je vse skupaj zdelo še bolj megleno kot prej.

Gorski je tedaj počasi in premišljeno rekel:

— Kaj mislim? TREBA JE NAPRAVITI KONEC! Zdaj je prišlo tako daleč, da je drug drugega sumničimo! Čudno je, Aleš, da ti to pot ne gre od rok.

Glas Gorskega je bil sicer miren, toda obarvan z nevoľjo in nestrpnostjo. Aleš je to takoj poznal, zato je prizadevo odgovoril:

— Zares, kakor zakleto! Ne najdemo ga?

V njegovem glasu je bilo čutili krivdo. Obtoževal se je in hkrati kazal pripravljenost, da vse posledice sprejme nase.

Dosti ostreje in z vznemirjenim zanimanjem je Gorskega pogledal Filip. Stavek, ki ga je izgovoril Gorski, mu je pognal kri po telesu, da je začutil žile v vratu. Že prihodnji trenutek pa se je toliko zbral, da je nenadno vznemirjenost potlačil. Malo je manjkalo, pa bi se izdal. TEMU MORAMO NAPRAVITI KONEC, saj to je čakal že dolgo. Na ta stavek bi bilo treba odgovoriti:

TO JE BESEDA!

Silno ga je presenetilo, da ga je izgovoril zadržani terence Gorski! Vendar ni čakal. Pritrtil mu je prav s temi tremi besedami. Povedal jih je glasno in odsekano, odre-

šujoče in vzneseno. Vsaj trdil se je, da bi jih izgovoril tako. Dotle se je že naučil krotiti nenadno povzročene občutke. To pot pa je prišlo tako čudno in iz takih ust, da se je komaj ujel. Nazadnje je zvedel, kdo je njegova skrivna zveza. Se pomembnejše pa je bilo to, da se je približeval čas obračuna in da so Alešu ure štete. Vsekakor je Gorski moral že prej vedeti, kaj in kdo je Filip, sicer tega ne bi izgovoril pred njim. Po navodilih, ki jih je od obersturmführerja Wernerja prejel pred meseci, ni smel zanj vedeti niti on. Kaj pa, če so že odkrili našo mrežo in mi je Gorski nastavil le zanko? Je za hip pomislil Filip.

Vendar je dvom takoj zavrgel, kajti tako natanko tega od gestapa ne bi mogli zvedeti drugi. Bolj ga je mikalo nekaj drugega. Kako so Gestapovci Gorskega vrinili med partizanske terence? Morda pa je bilo narobe: kaj, če so šele partijskega delavca pridobili za sodelovanje? Kakorkoli že, zveza, ki bo res pomagala zadeve naglo razvozlati, je bila tu! Zdaj se bo začelo šele pravo delo. Kljub žilavosti partizanstva je bil Filip zdaj vse bolj prepričan, da bo to kmalu uničeno in izkoreninjeno. Kako ne, saj so nemške tipalke segle celo v partizanske vrste! Nemci bodo uničili partizane, kako bo potem, se bo pa že pokazalo. Gledati je treba naprej in nase!

Kdo je komu podrejen? Jaz Gorskemu ali on meni? Obersturmführer Werner bo to kmalu povedal ali pokazal.

Aleš, kot je kazalo, o tem ni imel pojma. Gorskemu je lahko zaupal, ker se je zavzemal za razčiščenje nevarnega stanja.

Filip je zadihal globlje. Čutil je plen! Cisto blizu in dragocenega. Ze doslej se je komaj premagoval, da ni storil prenapljenega koraka. Če ne bi bilo obersturmführerja Wernerja, ki je vse skupaj trdno držal v svojih rokah, bi se nemara že spozabil. Tudi česa večjega se sam ne sme lotiti, kajti uganil je že, da Wernerju ni toliko za nepomembne pripadnike in sodelavce. Kdo bo dobil nagrado za Aleša, je zdaj že vedel. Z nikomer je ne bi rad delil. Edino, če ga ne bo prehitel Gorski. Življenje po svetu, posebno na Hrvatskem, mu bo navrglo visoke obresti. Zdaj mu ne more in ne sme spodleteti. Kljub nenehnemu iskanju bi se njegovo življenje skoraj znašlo na slepem tiru. Tam doli pa je naletel na ljudi, ki so se navduševali za Pavelića in Hitlerja. Tedaj je bil nekaj mesecev šofer

pri zagrebškem podjetniku. Filip je bil zmožen in gospodar ga je preizkusil tudi v poslovnem svetu. Sele tu je lahko razvil trgovsko žilico, ki je vseskozi zadržano utripala v njem. In ko je podjetnik to dognal, mu je med boleznijo zaupal nekaj večjih zadev. Filip jih je rešil tako dobro, da mu je gospodar rekel:

»Opravili ste bolje, kot bi mogel sam!«

Filip se je ob lahkem in dobro plačanem delu vse bolj ogreval za iste voditelje kot njegov gospodar, kajti pray gotovo bo še prišlo tako, da bodo imeli na svetu prvo besedo. Filipu nikoli ni bilo za mehkužneže. Ni maral niti verskih gorečnejšev, ne zmešanih komunističnih prevratnikov, pri katerih človek in zasebna lastnina nimata nobene prave veljave. Morda so res ustašisti tisti, ki bodo v Jugoslaviji narekovali novi red!

Tudi oženil se je in rodili so se mu trije otroci. Ničesar mu ni manjkalo, četudi je z vsakim dnem bolj čutil bližajočo se vojno. V njem se je sprožila velika vnema.

Ne bom med zadnjimi, si je govoril večkrat in prebiral zanj zanimivo literaturo. Videl se je v svetlih oficirskih našitkih v ustaški, ali če bodo hoteli, tudi v nemški vojski. Srednje postave, dobro raščeni, pripravljeni ubogati močne ter ukazovati nižjim, željan časti in denarja, je zdaj vse, kar je dotlej ležalo v njem, hotel oživiti in biti med prvimi v vrstah tistih, ki so z orožjem v rokah kanili zagospodariti svetu.

Ko so zavojevalci razkosali Jugoslavijo, so ljudje izgubljali tla pod nogami in v skrbih in upanju pričakovali prihodnost. On pa je to pomlad komaj dočakal. Brž ko se je vojna začela, si je oblekel uniformo, sicer le podoficirsko, a je bil zadovoljen tudi z njo. Posebno, ker je na kapi nosil mrtvaško znamenje, znamenje moči in strahu. Kako prijetno je čutili v sebi oblast. Saj gre vendar predvsem zanjo! V resnici je te oblasti imel precej manj, kakor si je domišljjal, spodbujalo pa ga je upanje, da bo kmalu postal tudi kaj več.

Vojske je bilo hitro konec. Treba je bilo samo še vpeljati novi red in ga utrditi. Sicer pa je bilo že vse pripravljeno. Lepega poletnega dne so ga poklicali v gestapovsko pisarno. Navzoč je bil tudi njegov prejšnji gospodar. Komaj ga je prepoznal. Bil je v novi uniformi z našitki, ki so pomenili visok položaj.

Udaril je s petami ter sunkovito stegnol roko,

— Veš, v dvajsetih letih mi žena še ni rekla žal besede ...

Zdravljenje živali

Tudi živali večkrat zbole. To se dogaja tistim, ki žive v naravi, še bolj pogosto pa tistim, ki žive za ograjami zooloških vrtov. Medtem ko živali, ki žive svobodno, že po instinktu pogosto poiščejo zdravilne zeli ali plodove za svoje ozdravljenje. Živali v zooloških vrtovih pa so odvisne od človeka. Toda kako pripraviti žival, da bo pogoltnila tableto ali prenesla vbod injekcije. Ko so pred nedavnim zboleli trije kiti v akvariju v San Diegu za azijsko gripo, so iznašli sijajen način zdravljenja V notranjost rib, s katerimi so kite hranili, so zašili potrebne tablete. Kiti tako niti niso vedeli, da se zdravijo.

Konec domačih živali?

Navadili smo se že na hitro vzgojene piščance-brojlere. Te uboge živali prežive svoje kratko življenje, ne da bi videle sonce, zeleno travo ali črva. Vse kaže, da podobna usoda, če ne še hujša, čaka tudi krave. Zaradi velikih doz hormonov naj bi krave neprekinjeno »producirale« teleta. Tudi prašičem ne bo bolje. Za njih so predvidene »avtomatične materice«, ki bodo krmile odojke po zahtevah tržišča.

Zajezitev Donave

Graditelji hidroenergetskega plovnega sistema Djerdap se bodo v drugi polovici julija lotili najtežavnije naloge: zajeziti bodo morali Donavo. To ne bo posebno lahko, saj v Donavi preteče vsako sekundo 5000 kubičnih metrov vode. Reko bodo zajezili tako, da bodo z določenega mesta metali vanjo v že pripravljene »jaške« betonske bloke težke 25 ton. Če bo potrebno, bodo za zajezitev uporabili še težje bloke.

Zadetek iz veselja

V začetku junija je na neko japonsko tovorno ladjo, ki je plula v bližini Sibirije, toda zunaj sovjetskih teritorialnih mej, padel del sovjetske vesoljske ladje. Nastala je precejšnja škoda, pet članov posadke pa je bilo ranjenih. Kmalu nato sta se pojavili dve sovjetski ladji, ki sta iskali nesrečni del. Po delcu, ki je na ladji še ostal, so znanstveniki ugotovili, da gre res za del vesoljske ladje. Ta primer so obravnavali na seji komiteja organizacije OZN za vesolje. Razpravljali so o odgovornosti za škodo povzročeno iz veselja.

— Poglej, kako smešna je tukaj moja žena v bikinkah ...!

Tradicija tržiškega čevljarstva (34) V spomin Jožu Štefetu

Nekega dne popoldne v pozni jeseni leta 1942 smo se šli vsi iz čevljarne taborišča Dachau kopat; kopanje je bilo vsak teden enkrat. Ko sem se po kopanju vračal proti bloku št. 14, sem zaslišal pozdrav: »Dober dan, gospod!« Ozrl sem se in ga spoznal: bil je Joža Štefe, pred dvema letoma še moj učencec na strokovni šoli v Trzinu, dobro se je učil, zlasti je bil dober pri strokovnem risanju, da bi lažje pomagal svojemu očetu — čevljarškemu mojstru. Zdaj pa — živ okostnjak, bled, onemogel. Na moje vprašanje, kako je prišel sem, mi je dobesedno takole odgovoril:

»Veste, očeta so Nemci zaprli, jaz sem pa ušel v goščo, da ne bi še mene. Vi ste nas vedno prav učili, sedaj vem, kaj je zlo na svetu. Bil sem v Mauthausenu, sedaj, te dni so nas pa poslali en transport v Dachau na »okrevanje«. Tu vsaj ljudi vidim, tam so pa vsi taki kot jaz. Pisal sem mami po paket, potem pa upam, da se bom že opomogel. Vozili smo se več dni v zaplombiranih vagonih, kjer jih je med potjo več pomrlo.«

To je bil zadnji najin razgovor. Šel sem v blok in mu prinesel kos kruha, drugega nisem imel.

Naslednji dan sem spet vzal kos kruha, da bi mu ga nesel na njegov karantenski blok, kamor je bil vstop za jetnike iz ostalih blokov prepovedan. Vseeno sem prišel

do vrat, kjer me je ustavil sobni starešina in mi povedal, da je Štefe bolan. Ko sem dan pozneje spet prišel do teh vrat, sem od starešine sobe zvedel: »Štefe ist gestorben.« Umrli je, preveč je bil že bolan in izčrpan.

To naj ostane zapisano v blag spomin Jožetu Štefetu, ki je umrl v Dachau!

X X X
Zivljenje v čevljarški delavnici v Dachau je bilo zelo enolično. Nekega dne so privedli na delo tri mlade ruske fante; Nemci so jih polovili kot potepuhe. Da bi tudi oni šivali krpe, mi je »kapo« ukazal, naj jih naučim delati dreto.

Nasproti čevljarjem je bila krpalnica nogavic. Tam so bili zaposleni večinoma profesorji in duhovniki, največ je bilo Nemcev in Poljakov.

Med njimi je bil tudi mari-borski podžupan Fr. Zebot in dekan iz Dravograda Mat. Munda. Temu je v kamnolomu taborišča Flossenbura kamen poškodeval desno roko. Poslali so ga v Dachau na »okrevanje«, kjer so mu roko ob komolcu odrezali.

Od Slovencev sem bil v čevljarni taborišča Dachau sam. Dobra stran dela v čevljarni je bila v tem, ker je šivanje lahko delo, pa na gorkem smo bili pozimi, saj je v Dachau čisto od 25 do 30 stopinj mraza.

VRNITEV V CLOVESTVO

Noben jetnik ni vedel, koliko časa bo v taborišču. Mnogi so bili celo šest ali več let. Vendar smo jeseni leta 1943 opazili, da so jih skoraj vsak dan nekaj izpuštili, ker so vsak dan tudi prihajali novi transporti. Na tistem sem upal, da bo tudi

zame prišla vrsta za odhod na »stari svet«, zakaj taborišče je »nov svet na starem svetu«, tako so nam povedali ob prihodu.

Vojna je takrat trajala že 4 leta. Primanjkovalo je delovne sile, za to so kmetje, obrtniki in drugi prosili nacistično oblast, naj jim dodeli delavce kar iz koncentracijskih taborišč, če drugih ni. Med temi prosilci je bil tudi čevljarški mojster Georg Selze iz mesta Dachau. Najprej so mu dali nekega francoskega vojnega ujetnika. Ker pa je ta znal nemško, je v delavnici javno agitiral za komunizem, zato ga je moral mojster na pritisk nacistov odjaviti. Georg Selze pa je bil »Obermeister«, to je predsednik združenja čevljarških mojstrov za okraj Dachau, zato je ponovno prosil za delavce. Dobil je nekega Poljaka in nekega Ukrajinca, ki sta bila že v oktobru leta 1943 izpuščena iz taborišča. Teh dveh pa žal ni razumel; le težko so se sporazumeli, kaj naj delata. Ker je imel dela vsak dan več, je zaprosil za še enega delavca, prav tako pa za mojstra Bergerja za enega. Za tistega zase je pristavil, da želi takega, ki zna vsaj malo nemško, pogoj pa je bil tudi, da je bil že doma čevljarški mojster.

Dne 8. decembra 1943 nas je bilo nekaj Slovencev izpuščenih iz taborišča, od teh dva čevljarja, in sicer jaz in Silvo Pogačnik iz Zaloš, ki je moral v taborišču pustiti svojega šivolasega očeta. Pogačnik živi zdaj kot upokojenec v Kranju, po vojni pa je delal v Planiki. Pred odhodom nam je esesovec razdelil izpustnice ter nam strogo zabičal molčati o vsem, kar smo v taborišču slišali, videli ali izkusili. Kdor ne bo molčal, pride nazaj v »lagers«, tako nam je zagrozil, in od tam potem ne bo več vrnitve. Ukazal nam je, naj se zglasimo na delovnem uradu in na policiji mesta Dachau.

Andrej Tišler

**Gorenjski kraji
in ljudje**

Razcestja

MIHA KLINAR
(MESTA, CESTE
IN RAZCESTJA)

IV. DEL

18

Tako sem mu rekla, pa tudi Franjo sem posvarila, naj se raje ozre za kom drugim, ko je revica jokala, da jo je Janez zapustil.

»Zapustil? On jo je zapustil?« se vnovič oglasi stara učiteljica Ivanka.

»Ja, on! To je resnica.« spregovoril druga tidesetletna žena, ki je doslej samo molčala in ki se je pridružila pisateljevemu rojakom, ker je med njimi zagledala nekatera znanca iz let, ko je bivala na Vrhniki, in se jim dala prepoznati, da je Ida, sedaj zasebna učiteljica. »V Rajhenburgu mi je pisal, da je med njim in Franjo konec. Poletj petindevetdesetega leta je bilo. Če se ne motim, avgusta... Da, seveda, avgusta je bilo... Takrat sem bila Ivanova najboljša prijateljica...« poudari in umolkne, ko se spomni, da bi v tistem času sama rada zamenjala Franjo v pisateljevi duši. Franji je vendar pisal pesmi, natisnjene v Zvonu in kasneje v Erotiki. Zato bi tudi sama rada doživela Franjino slavo. Menila je, da se pisatelj že vnema zanjo, ker ji je pisal, da je prekinitelj svojo ljubezen do Franje, ki po njej ni bila nič drugega kakor nekakšna »otroška ljubezen«, vseeno pa mu ni docela verjela in bi rada, da bi ji to pisatelj ponovno potrdil v novem pismu. Zato mu je z žensko zvitostjo namignila, da nikakor ne more verjeti, da bi bilo med njim in Franjo v resnici že vsega konec, vsaj z njegove strani ne, ker ji je napisal toliko lepih ljubezenskih pesmi, ki lahko vzniknejo samo iz ljubečega srca. Zato ne bi smel trditi, da Franje ni ljubil in jo najbrž še vedno ljubi, le da Franja njegove ljubezni ne zna ceniti, kar, razumljivo, žal njegov pesniški ponos. Tako mu je pisala in ga pomilovala, zavidala srečo Franji, ni pa pozabila dvigniti sebe nad »srečno« Franjo in poudariti, da bi ona na Franjinem mestu zna-

la njegove pesmi in ljubezen bolj ceniti in da bi popolnoma drugače ravnala kakor Franja.

Tako govore o Francki, ki imena Francka v mladih letih ni mogla trpeti in se je sama preimenovala v Franjo in ki je svojčas tudi sama pisala verze, a je kasneje raje postala »praktična« in si tudi poiskala »praktičnega« moža in se poročila z njim.

»Pravite, da ste bili z njo.« vprašujejo pisateljevi rojaki staro učiteljico Ivanko.

»Bila, bila, a je šla po opravih,« odgovarja učiteljica.

»Pa bo šla za pogrebom?«

Tega učiteljica ne ve.

»Ne verjamem.« odvrne namesto stare učiteljice Ivanke učiteljica Ida, ki čuti v Franji odpor do nekdanje tekmice in ki je pred osmimi leti z nekakšno zlobno privošljivostjo brala neke Cankarjeve stavke, s katerimi je svojo davno ljubezen razglasil za »otroško komedijo« in Franjo imenoval s Francko, z imenom, ki ga ni mogla slišati. »Pred osmimi leti je zapisal: Koliko let je že, ko sem zlagal sladke verze na čast blede in pobožni Francki? Milost božja, že petnajst let! Kako se je začela in končala tista ljubezniva otroška komedija! Nič več ne vem. Lepa stara pesem je v mojem srcu, besed pa ji ne poznam več in ne melodije,« učiteljica Ida s počujim glasom zrecitira Cankarjeve besede. »Ne bo šla. Dvomim. Njegove ljubezni ne njegovih verzov ni znala ceniti. Zajedljiva je bila. Ni zaslužila, da ji je Ivan postavil spomenik.« pravi in hoče ta spomenik znižati če ga že ne more zravovati z zemljo, a se zmede, saj prav tedaj zagleda Franjo v družbi dveh žena, čakajoče v dolgi vrsti, ki bi rada pokropila mrtvega pisatelja.

»Tam je.« jo zagleda tudi učiteljica Ivanka in se odlepi od vrhniške čitalniške gručice ter se napoti naravnost proti vrsti, kjer je Franja...

3

Francka je sloka in blede. Možni ni povedala, da gre v Ljubljano, saj je imela z njim zaradi Cankarja še vedno občasne prepire. Njen mož učitelj, s katerim se je poročila, ko je bila še učiteljica, ni bil samo ljubosumen, marveč je nenehno trdil, da si ga Cankar izposoja in se norčuje iz njega v spisih, v katerih si je

pisatelj privoščil slovenske učitelje in njihovo krhko hrbtnico.

Taki prepiri sicer niso bili pogosti, a so bili, ker je drugače »praktični« učitelj zavidal Cankarjev vzpon v »sfere duha«, kakor se je izražal, kadar je govoril o umetnosti z vsem tistim poznavanjem in vzvišenostjo, značilno za učitelje tiste vrste, ki menijo, da so na učiteljsku zajeli z veliko žlico modrost vsega sveta, in ki imajo zanje ceno samo tisti pisatelji, za katere so slišali v svojih učiteljskišniških časih iz ust svojih profesorjev.

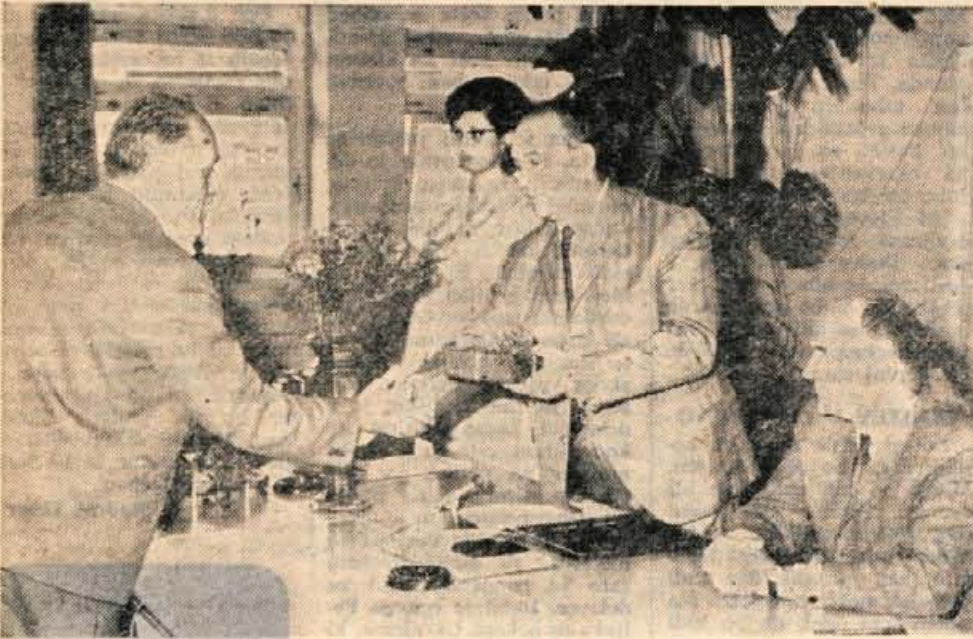
Cankar je v minulih dvajsetih letih res zrasel visoko preko teh in so ga že zdaj slavili kot največjega slovenskega pisatelja, čeprav se s tem nikakor ni strinja in se še vedno ne strinja sedanji veliki župan Ljubljane dr. Ivan Tavčar, pisatelj in narodnjak, ki Cankarja v svojem krogu vselej imenuje s pomanjševalnico »Cankarček« in ki niti sedaj ne verjame, da bo Cankarjev pogreb zares vseslovenski in da bi se zato spodobilo, da bi ukazal na stambah javnih ustanov in po meščanskih hišah ljubljanskega mesta izobesiti žalne zastave ali narodne trobarvnice na pol droga.

Tudi Frančin mož meni, da Cankar ne seže Tavčarju niti do ramen, to pa ne zaradi primerjave umetniške moči obeh, marveč zaradi sovraštva do Cankarja, v katerem še vedno vidi človeka, v katerega je bila zaljubljena njegova Franjica in je ta ljubezen ostala zapisana v pesmih in tudi drugih zgodbah, ki njegovo ženo še vedno trdneje in trajneje povezujejo s Cankarjevim imenom kakor z njegovim.

Učitelj se zaveda, da bodo o Franjici govorili in pisali še v prihodnosti, prišla bo v slovstveno zgodovino s Cankarjevim imenom, čeprav ji Cankar ni bil nikoli mož, niti pravi ljubimec, medtem ko bo njegovo, učiteljevo ime kmalu pozabljeno.

To že dolgo greni Franckinega moža, čeprav mu je Francka vselej zagotavljala, da bi ga nikoli ne zamenjala za Cankarja in da bi s Cankarjem ne mogla biti nikoli srečna.

Pravzaprav tega človeka (tako je pred možem imenovala Cankarja) sploh nikoli ni ljubila, marveč je samo on »norel« za njo.

Sofer Creine Kenda Jože je poleg nagrade podjetja prejel tudi plaketo vzornega voznika. — Foto: F. Perdan

13. julij — praznik CREINE

V podjetju so sklenili, da bo dan šoferjev in avtomehaničkov odslej tudi praznik podjetja

Praznovanje dneva šoferjev in avtomehaničkov je bilo v turistično prometnem podjetju Creina še posebej slovesno. Delavski svet je namreč sklenil, da bo ta dan tradicionalni vsakoletni praznik podjetja.

Prva takšna slovesnost je bila v ponedeljek, 14. julija v prostorih Delavskega doma. Razen članov delavskega sveta so se je udeležili tudi predstavniki družbenopolitičnih organizacij, Zveze šoferjev in avtomehaničkov podružnice Kranj in Tovarne avto-

mobilov in motorjev iz Maribora. 13. julij je praznik vseh članov kolektiva, dan pregleda uspehov in neuspehov podjetja in delovanja samoupravljanja. Ob tej priložnosti bomo vsako leto nagradili in pohvalili naše najboljše delavce. Takole je orisal praznik direktor Tičar Tone.

Na ponedeljkovi slovesnosti seji so nagradili 18 delavcev, 21 pa jih je za prizadevano delo prejelo posebna priznanja. TAM je nagradil tri njihove šoferje, saj so z avtobusi prevozili več kot 200.000

kilometrov brez večjega popravila, in sicer Marna Marjana, Novaka Franca in Zevnika Albina. Ob tej priložnosti so enake nagrade prejeli še Karlo Čebokli in Lakota Boris z Jesenic, Vrlišek Franc iz kranjske mlekarne in Franc Zupančič, sofer pri Zivilih iz Kranja.

Voznik avtobusa Kenda Jože pa je prejel plaketo vzornega voznika, ki mu jo je podelilo kranjsko združenje ZSAM in občinska komisija za vzgojo in varnost v prometu. J. Košnjek

Soferja Novaka Franca je nagradilo podjetje TAM, ker je z njihovim avtobusom prevozil 200 tisoč kilometrov brez večjega popravila. — Foto: F. Perdan

Roparski zaklad

JULIUS
MADER

18

Ponarejanje frankov in rubljev s strani vojaške obveščevalne službe je vedno znova povzročalo mednarodne škandale. Leta 1925 je padla najprej madžarska podružnica nemških ponarejevalcev. Pokazalo se je, da so bile tudi v tem podjetju udeležene ugledne osebnosti, med njimi tudi madžarski minister, princ Ludwig Windischgrätz, šef deželne policije, general Emmerich Nadossy in polkovnik Jankowich. Navodila orodje in stroje jim je nabavljala že imenovani polkovnik Max Bauer. Odkritje tega »podjetja« je dvignilo precej prahu. Polkovnika Jankowicha so ujeli v Haagu z veliko pošiljko ponarejenega denarja. Priznal je vse in je moral skupaj s svojima imenitnima sokrivcema, ki sta organizirala ponarejevanje v vojaškem geografskem inštitutu v Budimpešti, pred sodišče. Pod pritiskom ogorčene javnosti so morali leta 1925 poslati to ugledno ponarejevalsko družino v zapor. Reichwehr, ki je prejemal za svojo pomoč tretjino izkupička madžarske ponarejevalske centrale, pa je kmalu našel pot in sredstva, da je svoje varovance osvobodil iz njihovemu stanu tako malo primerne bivališča. Komaj se je burja v javnosti nekoliko polegla, so princa Windischgrätza na tihem pomilostili, nakar ga je sprejel madžarski državni poglavar Miklós Horthy in ga za njegove »nacionalne zasluge« povišal v honved-majorja.

Medtem je obveščevalna služba v Nemčiji sistematično zbrisala vse sledove. Mesta, kjer so tiskali denar, so spremenili, zaupni krog pa preverili in zožili. Kljub temu so že poletl 1927 znova odkrili v Nemčiji ponarejevanje rubljev. Ta škandal se je dolgo vlačil po sodnih dvoranah in v tisku in se je kljub poizkusom, da bi ga potlačili, na pritisk ZSSR končal pred sodiščem. Leta 1930 je moralo sodišče v Moabitu obsoditi dva prjeta ponarejevalca na zapor, druga dva pa na denarno kazen. Pa tudi tu je posegel vmes reichswehr: kazni so bile simbolično nizke. Obenem je sodišče storilo vse, da bi pravi naročniki, reichswehr in zainteresirani predstavniki britanskih koncernov, ostali neimenovani.

Komaj je bila sodba izrečena, sta oba ponarejevalca, emigranta Karumidse in Sadatierašvili, nemoteno pobegnila v Svico. Takoj po prihodu Hitlerja na oblast leta 1933 so oba kot nujno potrebna »strokovnjaka« povabili nazaj v Nemčijo, kjer ju je nacionalna obveščevalna služba takoj sprejela pod svoje okrilje.

Tako so se znašli v Hitlerjevi Nemčiji vsi, ki so sloveli v tej »stroki«, od direktorja reichsbank dr. Schachta do obsojenega ponarejevalca Karumidseja.

Himmlerjeva SD se je trudila, da bi zbrala vse mednarodne izkušnje v ponarejanju denarja. Zato so morali zaupni in najbolj zanesljivi vodje SD proučevati odgovarjajoče tajne akte in skrivno nabavljene ponarejevalske recepte. Pri tej strogo tajni pripravljalni akciji so bili neposredno udeleženi: šef varnostne policije in SD Heydrich, inšpektor varnostne policije in SD na Dunaju SS-brigadeführer in general policije dr. Otto Rasch, kakor tudi SD-hauptsturmführer dr. Wilhelm Höttl, ki se je izdajal za zgodovinarja. Medtem ko so se ljudje Naujocksovega kroga specializirali za izdelavo orodja za ponarejevanje, se je SD trudila, da bi zbrala zveste in vdane učenjake, ki bi mednarodne izkušnje v ponarejanju sistematizirali, predvsem pa da bi izdelali načrt za organizacijo mreže kot najbolj občutljive točke v ponarejevalstvu, ki bi po vsem svetu razpečavala ponarejeni denar. Tudi pri ponarejanju denarja, kakor pri uničevanju ljudi v koncentracijskih taboriščih, pri evtanazijskem programu in pri načrtovanju orožja za množično uničevanje ljudi, so torej fašistični izobraženci delali skupaj s kaznjenci in morilskimi tipi. Obe kategoriji sta pod črnim znakom SS služili ciljem nemških imperialistov in militaristov z enako vneto, le z različnimi metodami.

Ponarejanje denarja in njegovo razpečavanje je v nekem smislu podobno ropu. Če je že individualno ponarejanje hudo zločin, ki ga v večini držav strogo kaznujejo, je zločin še hujši, če ga izvajajo ali podpirajo države. Hitlerjeva Nemčija je v bližnji preteklosti že glede tega nedvomno nosila zastavo pred vsemi imperialističnimi državami. Tako je, kolikor se je to sploh dalo ugotoviti, ponaredila:

1. od leta 1939: funte šterlinge (SD je ponarejala bankovce po 5, 10, 20 in 50 funtov);
2. v letu 1941: rublje;
3. od leta 1944: jugoslovanski denar (tako imenovani Titov denar) in dolarske bankovce po 5, 10, 50 100 in 500 dolarjev.

DELO BO V KRAJKEM IZŠLO PRI ZALOŽBI BOREC

Srečanje na cesti

Med delavci, ki so delali na novi trasi ceste v Mostah, sem zagledal žilavega moža. Spoznal sem ga, Bil je Silvo Frčej, prijatelj iz partizanskih dni. Pozdravila sva se in že je stekel pogovor.

»Oče mi je umrl preden sem privekal na svet. Mami ni bilo lahko preživljati dva

nebogljena otroka. Prodajala je jagode, borovnice in gobe, ki jih je nabrala v gozdu ter maslo in mleko, ki so ji ga dajali kmetje za prodajo. Zasluzek je bil skromen, toda nekaj let je že šlo. S sedmimi leti sem moral za pastirja v javorška, naslednje leto pa v jeseniška rovta. Bil sem razirgan pastirček, kakršne danes poznam iz filmov in otroških povesti. Tretje leto sem pastirjeval na Blejski Dobravi. Tam sem ostal vse do odhoda k vojakom.»

Silvo je že enajsto leto zaposlen pri Gozdnem gospodarstvu Bled. »Upravljati znam z vsemi gradbenimi stroji: valjarji, nakladalci, dvigalci, traktorji, avtomobili... Kompresor, s katerim pravkar delam, je GG Bled posodil izvajalcu del na cesti v Mostah.»

Ce ga ne bi poznal, bi dejal, da je bahač. Tako pa vem, da je delavec, ki zna prijeti za vsako delo.

Silvo je zadovoljen in ponosen na svoje podjetje. Povedal je, da podjetje zelo skrbi za zdravstveno stanje borcev. Vsako leto jih napoti na specialni zdravniški pregled, zdravstveno šibke pa pošlje na okrevanje v obmorske kraje.

Zasukala sva pogovor in se spomnila na dni pred začetkom vojne in na partizanska leta.

Silvo je bil 1940. leta poklican v jugoslovansko vojsko. V Zemunu so ga dodelili k avto-četi, ker je primanjkovalo šoferjev, Silvo pa je opravil šoferski izpit že pred odhodom k vojakom. Vozil je tovornjak in motorno kolo

indiana z lučmi na karbid. S takim vozilom sta morala nekega večera s podoficirjem odnesti pošto v Pančevo. Slaba luč je bila vzrok trčenja z avtobusom. Podoficir je bil lažje ranjen, Silvo pa je sedem dni ležal v nezavesti. Razširile so se celo vesti, da je mrtev. Vojaki in oficirji so že zbrali denar in kupili venec. Osmi dan se je Silvo prvič zbudil iz nezavesti, čez štirinajst dni pa je zvedel, kaj se je zgodilo.

6. aprila 1941. leta ponoči je bil v kasarni alarm. Vojaki so zapustili Beograd. Zjutraj so v bližini mesta nemotno opazovali bombardira-

nje prestolnice Silvo se je vrnil v Gorje.

Leta 1943. je bil član minerskega voda na Mežakliji. Miniral je proge, izreden uspeh pa sta dosegla z Jožetom Pogačarjem, ko sta minirala parno centralo v Železarni na Jesenicah.

Pozimi 1943. leta sva se srečala na Jelovici kot borca Prešernove brigade. Kasneje sva bila premeščena v prištabno enoto XXXI. divizije. Skupaj sva hajkala, se borila in včasih ob vnožju Blegoša obirala uši. Silvo je bil potem imenovan za intendanta udarnega bataljona XXXI. divizije, nato pa dodeljen k intendaturi italijanske divizije Garibaldi.

Ponovno sva se srečala pred zadnjo ofenzivo spomla-

di 1945. leta v Zireh, ko so napadli belogardisti. S tovarišem sva čepela v svojem zaklonu in streljala na sovražnika, ko je nenadoma zapel mitraljez tik za našim hrbtom. Skočil sem iz zaklona in hotel bežati, ko sem zaslišal znan glas. Bil je Silvo, Belogardisti so se umaknili.

Zbudil sem ga iz spominov. Boš kmalu upokojen? sem ga vprašal. »Kaj pa vendar misliš?« je nejevoljno vzkliknil, »mar sem že tako star. Hočem delati, ker delo pomlajuje ljudi!« Potem se je zamislil: »Drugo leto bom dopolnil delovno dobo, Sicer pa je lepo delati tukaj na cesti, kaj šele na Jelovici, Pokljuki ali Mežakliji.»

Razumel sem ga: za Silva je delo življenje in življenje delo. **Jože Vidic**

Tihotapsko »slano« meso

Teško je reči, kako je bilo v resnici. Zapisali jo bomo tako kot je zadeva zapisana pri naših in italijanskih carinikih.

Nedavno je neki Jeseničan peljal z avtomobilom prek mejnega prehoda v Ratečah 130 kg prvovrstnega svežega mesa v Trbiž. Cariniki v Ratečah so potnika vprašali, če ima kaj neprijavljenega blaga. »Ne, ničesar,« je odvrnil Jeseničan in z dovoljenjem mejnih organov odpeljal.

Jeseničan ni bil sam v avtomobilu. Z njim se je peljal neki Italijan. Italijanski cariniki so prav tako ponovili vprašanje. »Ničesar,« sta hkrati odkimala kot malo

prej našim carinikom. No, italijanski cariniki so bili radovedni in so kaj hitro odkrili 130 kg svežega mesa. Tedaj italijanski potnik šepne Jeseničanu: »Reci cariniku, da je meso tvoje. Kazen bom plačal jaz.«

»Cigavo je meso?« vprašajo cariniki? »Moje,« odgovori Jeseničan. Po kratkem zaslišanju so ga kaznovali s 400.000 lir.

Italijanska mejna policija je sporočila naši mejni milici, da je ta in ta Jeseničan pripeljal v Italijo 130 kg svežega mesa. Mejna milica je to povedala carinskim organom, ki so Jeseničana poklicali na odgovornost.

»Ni bilo moje meso,« se je zagovarjal Jeseničan, ko so mu cariniki povedali, da je to kaznivo dejanje. »Meso je bilo last italijanskega sopotnika, ki me je prosil, naj na mejnem prehodu v Italiji prevzamem odgovornost nase.«

Carinski organi na Jesenicah so Jeseničana kaznovali s 100.000 S din denarne kazni. Če računamo, da je bilo meso pošteno plačano, da pa sta bila potnika zaradi poskusa tihotapstva kaznovana s 400.000 lir in 100.000 S din, potem je bilo to letošnje poletje verjetno najdražje meso v Jugoslaviji, če ne celo v Evropi. **J. Vidic**

Zgodba o deset let starem francoskem Kranju ali obisk v mestecu La Ciotat na Azurni obali

In kot me je že policaj opozoril na nevarnosti gozdnih požarov, tako mi je tudi gasilec Philip Pernin, prijazen mlad fant v dežurni uniformi, ko sem jih obiskal v krajevni gasilski postaji, potrdil: »Največ opravka imamo z gozdnimi požari. Se minuli mesec smo zabeležili v enem samem dnevu kar štiri gozdne požare, od katerih so tri zakrivil zlonamerni ali nepredvidni storilci, medtem ko je enega zanetila električna žica visoke napetosti, ki se je po naključju pretrgala in padla v suho, razgreto borovje.« Gasilska postaja v La Ciotatu šteje 9 poklicnih in 35 prostovoljnih gasilcev. Povprečna starost je 21 let. Ta mlada četa razpolaga z 2 velikima gasilskima avtomobiloma, 2 srednjima, 2 lahkim, 1 vozilom za prvo pomoč, 2 terenskima džipoma in 1 ambulanto za ponesrečence. Naše področje zajema krog 40 km, a če gremo gasit iz našega departementa Bouches-du-Rhone v sosednjega Vaucluse, moramo za to dobiti dovoljenje. V čitalnici, kjer se je nekaj fantov v pripravljenosti zabavalo s kartanjem, sem odkril tudi dokaj bogato knjižnico s celotno zbirko »Zgodovine civilizacije« do zbranih del kriminalk Agathe Christie. V dolgi garderobi pod simbolično vzdanimi starim reševalnim čolnom, sem bral zelo pomešana imena uslužbenih gasilcev, kot: Cignetti, Roumier, Kerwich, Altard, Marchetti... Mladi Pernin je

dodal, da ima za seboj državni izpit za prvo pomoč, medtem ko so nekateri njegovi tovariši specializirani za potapljanje, za veslanje, za alpinizem...

Z morja se je še in še zaradi vaje dvigalo posebno vodno letalo, ki je nato rosilo vodo nad razgretimi pobočji s smolnatimi bori, ki so bili pripravljeni, da ob najmanjši iskril vzplamtijo.

»Ampak ta megla... To je nekaj povsem ne navadnega,« se je jezil prijatelj Vialle, ko mi je razkazoval sicer prelepo azurno obalo svojega mesta. Nekaj peščenih in prodnatih plaž s kabinami, vodnimi bicikli in kavarnicami je pod cesto s palmami, cipresami in pinjami že skoraj vabilo h kopanju, a kaj ko je bila voda še sila mrzla: okrog 16 stopinj! Sezona kopanja se v Ciotatu začne šele sredi junija in traja do septembra.

Ob plaži mi je vzbudil pozornost spomenik s podobama dveh bradatih možakov: ustanoviteljev modernega filma bratov Lumiere, ki sta na železniški postajici La Ciotat posnela svoj prvi film. Dokaj dolga bela prista ob palmah, malo proč od ceste, je bila last bratov Lumiere. Zdaj so v hiši že drugi lastniki... »Cene zemljiščem pa zaradi špekulacij agencij tako raste-

jo, da si človek z normalnim zaslužkom sploh ne more več kupiti zemlje za gradnjo,« je priznal železničar.

Mikavna, prav mediteranska je vsa okolica La Ciotata. Noč sem prespal v vilji Calanque na planoti vrh mesta, ki jo je občina odkupila od ravnatelja ladjedelnice za svoje medmestne počitniške kolonije. Razen napisa v slovenščini »Bodite dobrodošli v La Ciotat-u«, bi se seveda v stavbi, ki je ob vsem siceršnjem komfortu, le nekoliko »sindikarno« zapiščena, dalo še marsikaj urediti. A če je dan lep in če ste dobro prespali noč, medtem ko so vam pod oknom regljale žabe, boste pač veseli predvsem sonca in dišečega nagnja na vrtu; še prav posebej pa boste gotovo pohiteli, da naredite fotografski posnetek nenavadno čudne visoke skale, ki se v obliki orlovega kljuna vzpenja nad hišo.

Romantično pomirljiv in vznemirljiv je pogled na zaliv La Ciotata z vrha hriba Corniche des Cretes, kamor vodi vijugasta turistična cesta Skale, borovci in aromatične rože so nas spremljale vse do mornariške vremenoslovske opazovalnice. Celih 450 metrov globoko strmo padajo tu pečine proti morju. »Od tu je občajno čudovit razgled...« A kaj, ko se je ona izjemna megla takrat v kotlu pod nami tako zgostila, da morja sploh nismo več videli. »Pril morate še kdaj drugič, ko bo jasno,« sta mi dopovedovala oba prijazna zastopnika mesta La Ciotat, Vialle in Andreo, in skoraj sem jim obljubil.

Piše Bogdan Pogačnik

Prodaj

Prodaj OPEKO porolit (25 x 25 x 5 cm). Smartno 29, Cerklje 3333

Prodaj ožje vprež. GRAB-LJE, KOSILNICO, primerno za manjšo kmetijo, in boro-ve PLOHE. Polica 1, Naklo 3342

Ugodno prodaj dobro ohranjeno kuhinjsko KRE-DENCO. Kranj, Štirnova 12 3397

Prodaj SLAMOREZNICO s puhalnikom in verigo. Rib-nikar, Golnik 32 3398

Prodaj hrastove PLOHE. Naslov v oglasnem oddelku 3399

Po ugodni ceni prodaj SI-VALNI STROJ singer, GRA-MOFON, SUPERFON in AKU-MULATOR 12 voltov. Zg. Bitnje 168 pri gasilskem do-mu v jami 3400

Prodaj mladega KONJA. Sp. Brnik 67, Cerklje 3401

Prodaj avtomatični MA-GNETOFON s TRANSISTOR-JEM — gruding C 201-FM. Ponudbe poslati pod »zelo ugodno« in KOMPRESOR brez rezervoarja.

Prodaj PLETILNI STROJ regina, univerzal, avtomatični. Naslov v oglasnem od-delku 3403

Prodaj borove PLOHE 4 m². Mohorič, Ziganja vas 54, Tržič 3404

Prodaj OTROSKI športni VOZIČEK. Kalan, Planica 11, Kranj 3405

Prodaj PUNTE, BANKI-NE in KLESCE. Voklo 30, Senčur 3406

Prodaj zgodnji KROMPIR in CESEN. Naslov v oglas-nem oddelku 3407

Prodaj ugodno valovite salonitne PLOSCE 96 x 120 cm. Bergelj, Gregorčičeva 15, Kranj 3408

Motorna vozila

Poceni prodaj MOPED kolibri na dve prestavi, pre-voženih 20.000 km. Naslov v oglasnem oddelku 3409

Poceni prodaj AVTO FIAT 1400 s PRIKOLICO. Ogled popoldan. Kern, Kranj, C. JLA 1 3410

Prodaj dobro ohranjen FIAT 750 ali menjam za MO-PED. Sp. Brnik 66 3411

Izdaja in tiska CP »Go-renjski tisk« Kranj, Ko-roška cesta 8. — Naslov uredništva in uprave lista: Kranj, Trg revolucije 1 (stavba občinske skupšči-ne) — Tek. račun pri SDK v Kranju 515-1-135. — Te-lefoni: redakcija 21-835 21-850; uprava lista, ma-toglasna in naročniška služba 22-152 — Naročni-na: letna 32, polletna 16 N din, cena za eno številko 0,50 N din. Mali oglasi: beseda 1 N din, naročniki imajo 10% popusta. Ne-plaćanih oglasov ne ob-javljamo.

Prodaj VW — 1300 za 21.500 N din. Trnje 11, Zelez-niki 3412

Stanovanja

Miren STUDENT ISČE opremljeno SOBO v Kranju. Naslov v oglasnem oddelku 3413

Starejša upokojenka išče SOBO v KRANJU s soupora-bo kopalnice po možnosti s posebnim vhodom. Ponudbe poslati pod »do 30.000« 3414

Prodaj DVOSOBNO STA-NOVANJE z lepim sadnim vrtom. Rakovica 3, Besnica 3415

Iščem sobo in kuhinjo za dobo enega leta. Plačam po dogovoru. Naslov v oglasnem oddelku 3416

Iščem preprosto SOBO na Bledu. Naslov v oglasnem oddelku 3417

Izgubljeno

Izgubil sem CEV za polnje-nje zračnic od Naklega do Tržiča. Prosim najditelja, da jo proti nagradi vrne Luže 12, Senčur 3418

Preklci

Naročilnica št. 1456, izdale Kranjske opekarne Kranj, na ime Langus Janez, Ljub-no 27, Podnart, je neveljav-na. 3419

Prireditve

Gasilsko društvo Bitnje pri Kranju izroči v nede-ljo, dne 20. julija 1969, ob 14. uri namenu novo mo-torno črpalko, združeno z veliko vrtno veselico. Za ples in razvedrilo bo igral kvintet VILIJA PETRI-CA, ter pevski duet MAJ-DA RENKO IN MILAN GOLOB.

Če bo vreme slabo, bo prireditve naslednjo ne-deljo!

Ostalo

TAPETE, TAPISOME PO-LAGAM. Kranj, telefon 22-630 2138

XIX. GORENJSKI SEJEM

8.—19. VIII. 1969
V KRANJU

Svet delovne skupnosti upravnega organa
SKUPŠČINE OBČINE TRZIC

razpisuje
prosto delovno mesto
socialnega delavca

Pogoji:

- Končana višja šola za socialne delavce
 - Prednost imajo kandidati z delovnimi izkušnjami
- Ponudbe za sprejem na delo, kateri mora biti prilo-ženo dokazilo o strokovnosti, sprejme svet delovne skupnosti upravnega organa SO Tržič 15 dni po objavi razpisa.

Zavarovalnica Sava PE Jesenice
razpisuje licitacijo,

ki bo v petek dne 18. julija t.l. ob 12. uri v prostori-h Zavarovalnice Sava, PE Jesenice, c. maršala Tita 16. Na licitaciji bodo naslednja vozila:

1. Osební avto renault R-10, leto izdelave 1965, ev. št. KR 138-46. Prevoženih ima 31.000 km. Izklicna cena je 8000 din N. Ogled vozila je možen vsak dan od 14. do 18. ure v garaži na Jesenicah, Ilirska št. 18. in
2. Osební avto wartburg, leto izdelave 1969, ev. št. KR 186-41. Prevoženih ima 3500 km. Izklicna cena je 7.000 din N. Ogled vozila je možen v delavnici kleparja Jereba Staneta v Lescah.

Pismene ponudbe bo Zavarovalnica sprejemala do 12. ure na dan licitacije.

**KOMUNALNI ZAVOD
ZA ZAPOSLOVANJE
KRANJ****RAZPIS**

Komunalni zavod za zaposlovanje Kranj bo tudi v šolskem letu 1969/70 nudil študijsko pomoč nadar-jenim, a materialno šibkim učencem. Poleg obeh omenjenih zahtev, je pogoj za vložitev prošnje za učence iz osnovnih šol odlični ali prav dober učni uspeh ter nadpovprečni dosežki pri psihološkem pre-gledu, za ostale pa nadpovprečen uspeh za šolo, ki jo obiskujejo. Prednost imajo otroci iz oddaljenejših krajev in tisti, kjer je v družini več nepreskrbljenih otrok.

K prošnji, ki naj vsebuje tudi obširnejši življe-njepis, naj kandidati priložijo prepis zadnjega šol-skega spričevala oziroma potrdilo o opravljenih iz-pitih (prepis ocen iz INDEKSA), potrdilo podjetij ali ustanov o poprečnih dohodkih staršev v prvem polletju letošnjega leta, potrdilo o premoženjskem stanju, potrdilo o prejemanju otroškega dodatka ter potrdilo o šolanju, študentje pa frekventacijsko potrdilo.

Vse prošnje s potrebnimi dokumenti je treba po-slati do 15. avgusta 1969 na Komunalni zavod za zaposlovanje Kranj, Sejmišče št. 4., ali njegove izpo-stave na Jesenicah, v Radovljici, Skofji Loki in Trziču.

KZZ KRANJ

**Gorenjski cariniki
zaplenili
za 51 milijonov
S din blaga**

Na jeseniški carinarnici so povedali, da nenehno raste število carinskih prekrškov, tako domačih kot tujih pot-nikov. Do desetega julija le-tos so cariniki 364 potnikom odvzeli za prek 51 milijonov S din blaga. Blago so odvzeli 321 domačim in 43 tujim pot-nikom. Januarja so odvzeli za 2.800.000 S din blaga, mar-ca za 4,5 milijonov S din, aprila za 6 milijonov, maja za 10 milijonov in junija za 12.500.000 S din blaga.

Precej blaga so cariniki za-plenili v vagonih mednarod-nih vlakov, za katero pa last-nika blaga niso mogli ugotovi-ti. Često se dogaja, da ca-riniki na vlaku vprašajo, ši-gav je ta ali oni paket, pot-niki molčijo. Ko cariniki ugo-tovijo, da je posredi tihotap-sko blago, ga zaplenijo. Tako so letos zaplenili že za prek 10 milijonov S din blaga.

Na carinarnici pravijo, da je največ prekrškov, ker pot-niki blago ne prijavijo, ali pa ga napačno prijavijo oziroma nekaj blaga prijavijo, nekaj pa zatajijo. Tako je na pri-mer neka Nemka carinske-mu delavcu prijavila, da nosi s seboj samo osebnó garderobo. Cariniku je bila njena iz-java sumljiva, ker je potnica imela precej kovčkov in pake-tov. Pri pregledu je carinik ugotovil, da je Nemka imela v avtomobilu 730 parov žen-skih nogavic in 15 ženskih bluz. V tem primeru gre za

napačno prijavo. Nogavice in bluze so ji odvzeli, poleg tega pa jo še kaznovali z 200.000 S din kazni.

Potniki često storijo prekr-šek zaradi pomanjkljive pri-jave: »Imam samo svoje stvari...« Tako je tudi iz-javil neki turški državlján našemu cariniku. Ko pa so pot-niku pregledali torbo, so v njej našli 2871 radio elemen-tov za radioaparate (transi-storje). Potniku so blago od-vzeli, poleg tega pa ga še kaz-novali s 500.000 S din denar-ne kazni. Turški državlján je kazen takoj plačal.

Samo letos v aprilu, maju in juniju so cariniki odvzeli potnikom 19 šivalnih strojev, 37 magnetofonov, 48 transi-storjev, 5 harmonik, 1744 rob-cev, 600 raznih ur (od tega so jih samo pri enem potniku dobili 391), 18 pletilnih stro-jev, 4 televizorje, 3 igralne aparate na srečo za denar, več vrtnih strojev, okrog 30 kovčkov raznega blaga, večje število filmskih kamer, dvo-gledov, motornih žag in gar-nitur ključev ter jedilnih pri-borov.

Podatki, ki jih navajam v sestavku, se nanašajo na vse gorenjske mejne prehode, in sicer: Rateče, Podkoren, Lju-belj, Jezersko in Jesenice.

J. Vidic

»Želel sem preprečiti nesrečo«

je izjavil češkoslovaški državljani Josef Pulda

Poročali smo že, da se je preteklo sredo nekaj pred polnočjo pri Potokih pripetila hušja prometna nesreča, v kateri je izgubil življenje Janko Penca z Jesenic.

Drugi dan zjutraj sem povprašal češkoslovaškega državljan Josefa Pulda, kako je prišlo do nesreče.

»Z družino nameravam na dopust na morje v Budvo. Z avtomobilom znamke škoda smo se peljali skozi Avstrijo in ponoči na Korenskem sedlu prestopili jugoslovansko mejo. Vozil sem počasi in previdno. Blizu vasi Potoki sem zagledal nasproti vozeči avtomobil, ki je vozil po moji strani. Z lučjo sem ga opazil, naj vozi po svoji desni strani. Ognil sem se mu vse do cestne ograje. Če ne bi bilo zidane ograje (to je majhen most pri Potokih), bi rajši zapeljal na travnik kot pa doživel nesrečo. Fiča je obrnilo za 180 stopinj. V mojem avtomobilu je bila poleg mene žena, na zadnjem sedlu pa je spal 8-letni sin Miroslav. Lažje ranjena je bila le 12-letna hčerka Jitka.

Pulda je povedal, da je kmetijski tehnik. Bil je ves srečen, da je dobil dovoljenje za dopust v Jugoslaviji. »Samo sedem odstotkov tistih, ki so se prijavili za letovanje na Jadranskem morju, bo lahko odpotovalo v Jugoslavijo. Pri vas se počutimo kot doma.«

Josef Pulda je prišel tokrat drugič v Jugoslavijo. Pred

dvema letoma je bil na dopustu na Reki in Malem Lošnju. Na jeseniškem avtoservisu pa je žalostno gledal, kako mu propada dopust. Za njegov avtomobil ni bilo rezervnih delov. Občinski odbor RK Jesenice je njegov družini preskrbel bivanje v hotelu Pošta in hrano v gostinski enoti železarne.

Ukradene lučke

Vnedeljo je nekdo vlomil v mizo prodajalne lučk pred tovarno Peko v Trziču. Odnesel je za 60 N din sladoleđa (lučk).

Ukradli so olje

V nedeljo, 13. julija, ponoči, je neznan vlomilec obiskal priročno skladišče ben-

cinske črpalke na Bistrici pri Trziču. Vlomilec je nasilno dvignil vrata v tečajih. — Ukradeno je bilo 14 litrov različnega olja in nekaj orodja. Škode je za okoli 22 N din.

Vlom v Lomu nad Trzičem

V petek, 11. julija, ponoči je mladoletnik vlomil v hišo Ivane Gaberc v Lomu nad Trzičem. Nasilno je odprl vrata kletnih prostorov in od tam prišel v kuhinjo, kjer je iz miznega predala vzel okoli 240 N din. Delavci milice so pri njem našli ves denar, razen tega pa še strašljivo pištolo, zračno puško in kuhinjski nož.

Našli opustošen avtomobil

V petek, 11. julija, so v gozdu med vasjo Mavčiče in cesti prvega reda našli opustošen osebni avtomobil, last Janeza Pukarta iz Ljubljane. Pred časom so mu neznanči ukradli avtomobil, zdaj pa so ga našli brez koles, brez dinam, sedežev, baterij in električne instalacije. Tat je pustil le kolesa svojega avtomobila.

Vlom v kiosk

V noči od 13. na 14. julij je neznanec vlomil v kiosk pred kino Plavžem na Jesenicah. Neznan vlomilec je s kamnom razbil steklo ter iz kioska pobral dve otroški denarnici pipo, cigaretni ustnik ter za okoli 20 N din frnikul.

Nesreče zadnjih dni

Na cesti četrtega reda med Belo in Preddvorom je v petek, 11. julija, nekaj pred tretjo uro zjutraj zapeljal s ceste zaradi neprimerne hitrosti voznik osebnega avtomobila Franc Fajan iz Naklega. V nesreči sta bila laže ranjena sopotnika Miro Džakmanec in Alojz Blažević. Škode na avtomobilu je za 6000 N din.

Na cesti med Belco in Mojstrano se je v petek, 11. julija, dopoldne pripetila prometna nesreča vozniku motornega kolesa Ivanu Demšarju z Jesenic. Tik pred njim je namreč zapeljal čez cesto Ivan Knaflič iz Mojstrane z ročnim vozičkom. Motorist je zadel ročni voziček, kolo, ki je pri tem odletelo, pa je priletelo v osebni avtomobil, ki je v tem trenutku pripeljal mimo. Motorist je bil v nesreči laže ranjen.

V križišču Stare ceste in Ljubljanske ceste v Kranju je v petek nekaj minut po drugi uri popoldne voznik osebnega avtomobila Lovro Gražar iz Valburge trčil v kolesarja Ivana Glaviča iz Kranja. Nesreča se je pripetila, ko je kolesar v križišču zavil in pri tem zaprl pot osebnemu avtomobilu. Pri trčenju je bil Glavič huje ranjen.

Na cesti drugega reda med Jeprco in Skofjo Loko je v petek popoldne voznik osebnega avtomobila Vladimir Žužek iz Skofje Loke zapeljal s ceste na travnik, kjer se je po 63 metrih vožnje prevrnil. Nesreča se je pripetila, ko se je Žužek izognil osebnemu avtomobilu, voznik Savo Trebše iz Ljubljane, ki je prehitel neko vozilo. V nesreči je bil voznik Žužek laže ranjen. Na vozilu je za 12.000 N din škode.

V bližini Crngrob pri Skofji Loki na cesti četrtega reda je v petek zvečer padel voznik motornega kolesa Vojislav Ramčič iz Skofje Loke. Vozilo je v ovinku zaneslo. Ramčič je bil pri padcu huje ranjen.

Na cesti med Belco in Mojstrano je v nedeljo, 13. julija, voznik osebnega avtomobila nemške registracije Hans Gerhard Berner zaradi vožnje po levi strani v ovinku trčil v osebni avtomobil, ki ga je vozil Alojz Novak iz Ljubljane. Pri trčenju sta bili laže ranjeni sopotnica v Novakovem avtomobilu ter sopotnica v Bernerjevem avtomobilu. Škode na avtomobilih je za 10.000 N din.

V Podtaboru se je na cesti prvega reda v nedeljo nekaj pred četrto uro popoldne pripetila hušja prometna nesreča. Voznik osebnega avtomobila Mitja Premk iz Ljubljane je pri prehitevanju nekega vozila zavozil čez neprekinjeno črto. Nasproti je tedaj pripeljal osebni avtomobil nemške registracije, voznik Heinz Mihlenbeck, ter bočno oplazil Premkov avtomobil. Pri tem je Mihlenbeckovo vozilo zaneslo v levo in je trčilo v nasproti vozeči avtomobil, ki ga je vozil Rudolf Kavčič iz Ljubljane. V nesreči je bilo več poškodovanih: voznik Kavčič je bil težje ranjen, lažje pa trije sopotniki v Kavčičevem avtomobilu. Hudo je bila ranjena tudi sopotnica v Mihlenbeckovem avtomobilu. Škode na vozilih je za 30.000 N dinarjev.

V nedeljo popoldne sta na cesti tretjega reda med Jeprco in Skofjo Loko čelno trčila osebni avtomobil, ki ga je vozil Alojz Ilovar iz Ljubljane, in voznik osebnega avtomobila Sefko Gegič iz Skofje Loke. Nesreča se je pripetila, ker je voznik Ilovar vozil po levi strani ceste. V nesreči je bilo huje in laže ranjenih sedem ljudi. Škode na avtomobilih je za 11.000 N din.

V ponedeljek dopoldne je na cesti tretjega reda v Srednji vasi na cesti med Skofjo Loko in Gorenjo vasjo padel z mopedom Pavel Fabjan iz Sopotnice. Mopedist je zapeljal s ceste na travnik in v potok. V nesreči si je zlomil nogo in pretresel možgane.

Istega dne popoldne se je pri vasi Visoko na cesti tretjega reda med Skofjo Loko in Gorenjo vasjo prevrnil osebni avtomobil, ki ga je vozil Jancz Stanovnik iz Skofje Loke. Nesreča se je pripetila, ker je voznik prehitro vozil v ovinku. Avtomobil je zaneslo s ceste v Soro. Voznik ni bil ranjen, škode na vozilu pa je za 8000 N din.

L. M.

Okradel tovariša

Na avtobusni postaji v Kranjski gori so v nedeljo dopoldne aretirali 19-letnega nemškega državljan Gunterja Fuhrja. Osumljen je velike tatvine. Okradel naj bi Manfreda Birchigera prav tako nemškega državljan, s katerim sta kot avtostoparja skupaj prenočevala v seniku pri Podkorenu. Manfredu je ukradel več predmetov iz nahrbtnika in dolarske čeke v skupni vrednosti okoli 10.000 N din. Preiskovalni sodnik je odredil pripor.

Zadnja kolesa prikolce tovarnjaka so v petek, 11. julija, dopoldne zapeljala čez noge gospodinje Marije Škofič iz Zlatega polja pri Kranju. Nesreča se je pripetila na Koroški cesti v Kranju, ko je kolesarka iz neznanega vzroka zapeljala pod kolesa tovarnjaka, ko jo je prehitel. Hudo ranjeno Kristofčevo so odpeljali v bolnišnico.

V ponedeljek se je uradno začela nova plavalna sezona

Prvi start Kranjčanov — prvi uspeh

S trobojem med Ljubljano, Ilirijo in Triglavom se je v ponedeljek začela v Kranju nova plavalna sezona. Plavalci in plavalke omenjenih treh klubov so se v prvem kolu tekmovanja za pokal plavalne zveze Slovenije pomerili v letnem bazenu v Kranju, kjer so imeli po pričakovanju največ uspeha domači plavalci. Tudi v posamični konkurenci so se najbolj odrezali Kranjčani, saj so od dvanajstih možnih prvih mest osvojili kar osem. Pri tem so se najbolj izkazala dekleta, ki so osvojila pet prvih mest.

Zaradi sorazmerno hladne vode so bili doseženi rezultati le poprečni. Najbolj sta se izkazala ljubljanka Vrhovšek in Kranjčanka Pečjakova v hrbtnem slogu. V disciplini 100 metrov crawl pa je plaval pod minuto le ljubljanka Linhart.

Vrstni red ekip: 1. Triglav 15,380 točk, 2. Ilirija 14,313 točk, 3. Ljubljana 11,023 točk.

REZULTATI: moški — 400 m crawl: 1. Milovanović (Triglav) 4:57, 6, 2. Andrič (Ilirija) 5:05,1, 3. Marin (Ilirija) 5:09,8, 4. Klemenčič (Triglav) 5:10,7; 200 m prsno:

1. Grošelj 2:57,2, 2. Zupanc (oba Triglav) 2:59,8; 100 m delfin: 1. A. Slavec (Triglav) 1:07,4... 4. Mohorič (Triglav) 1:13,0; 100 m hrbtno: 1. Vrhovšek (Ljubljana) 1:06,6... 5. Velikanja 1:18,0, 6. Svegelj (oba Triglav) 1:18,1; 100 m crawl: 1. Linhart (Ljubljana) 59,0, 2. Košnjek (Triglav) 1:00,2... 5. Balderman (Triglav) 1:03,0; 4 x 100 m mešano: 1. Ilirija 4:42,9, 2. Triglav 4:45,8.

ŽENSKE — 400 m crawl: 1. Hercog (Ilirija) 5:29,2, 2. Svarc 5:38,2, 3. Mihelič (oba Triglav) 5:48,8; 200 m prsno: 1. Mandeljc (Triglav) 3:04,0... 3. Pajntar (Triglav) 3:20,6; 100 m delfin: 1. Smid (Triglav) 1:29,0... 3. Križaj (Triglav) 1:30,0; 100 m hrbtno: 1. Pečjak (Triglav) 1:12,6, 2. Porenta (Triglav) 1:21,8; 100 m crawl: 1. Virnik 1:13,1, 2. Kraljič (oba Triglav) 1:17,0; 4 x 100 m crawl: 1. Triglav (Pečjak, Porenta, Mihelič, Svarc) 4:53,1.

J. Javornik

Od 18. do 20. julija v Kranju turnir druge zvezne vaterpolo lige

Priložnost za Triglav

Vaterpolisti Triglava pred startom v II. zvezni ligi

V petek, 18. julija, se bo v Kranju pričel turnir prve skupine II. zvezne vaterpolo lige, na katerem bodo sodelovale naslednje ekipe: KPK — Korčula, Primorje — Reka, Jedinstvo — Zadar, Sibenik, Riviera — Djenovič in domači Triglav. Turnir bo trajal tri dni in bo zaključen v nedeljo zvečer. Prve tri ekipe s tega turnirja si bodo pridobile pravico nastopanja v finalni skupini šestih ekip, od katerih se bosta nato dve najboljši uvrstili v I. zvezno ligo. Največji favoriti za prva tri mesta v Kranju so nedvomno KPK, Primorje in Triglav. Najboljšo ekipo bodo vsekakor imeli vaterpolisti iz Korčule, v kateri igra znana igralca Arneri in Depolo. Ta ekipa je nedvomno največji kandidat za prvo mesto. Čeprav so kranjski vaterpolisti v pripravilni dobi dosegli same zmage, njihova igra ni navdušila. V zadnjih dneh pa je slabo vreme nekoliko zavrglo predvideni trening. Kljub vsemu upamo, da se bodo F. Rebolj, Chvatal, Kodek, Velikanje, Podveršček, Mohorič, Balderman, J. Rebolj, Sorli, Klemenčič, Nadžar, Finžgar, Torkar in Košnjek potrudili in osvojili mesto pri vrhu.

Prav je, da omenimo, da so organizatorja turnirja podprla s finančnimi sredstvi tudi naslednja podjetja: SAVA, ZITOPROMET, GORENJSKA KREDITNA BANKA, ELITA, KOKRA, KOMUNALNI SERVIS, PROJEKTIVNO PODJETJE, DIJASKI DOM, TURISTIČNO DRUŠTVO, SD TRIGLAV, ELAN — BEGUNJE, MERCATOR — LJUBLJANA, ČIB — BOVEC, SOLSKI CENTER ISKRA IN ZAVOD SPORTNIH OBJEKTOV KRANJ.

P. Didč

Obisk pri telesnovzgojnih organizacijah

Težave atletike v Škofji Loki

Škofja Loka je že od nekdaj slovela po dobrih atletih. Čeprav niso imeli lastnega kluba, temveč so se vključevali v kranjski Triglav, so dosegali lepe uspehe. Naj omenimo samo nekaj imen: Sraj, Hafner, Osovnikarjeva, Bizjakova itd. Vsi so bili nekajkratni republiški prvaki in so celo v zveznem merilu precej pomenili. Da, Škofja Loka, je bila pravi »zlata rudnik« za kranjski AK Triglav.

Toda to leto smo opazili nenavadno spremembo. Vsa atletska dejavnost v Škofji Loki je zamrla. V vrstah Triglava ni več niti enega zastopnika Škofje Loke. Kje so vzroki za ta nenavadni in nerazumljivi zastoj? Vsekakor jih je več, toda eden glavnih je ta, da v Loki ni več tekaške steze, kjer bi atleti lahko trenirali. Vse do nedavna so imeli stezo na stadionu v Puštalu. Ni bila kvalitetna, še zdaleč ne, toda bila je steza in atleti so na njej pridno trenirali. Letos pa so stezo zasuli. Nogometaši LTH so namreč povečali svoje igrišče. Atlete pa tolažijo z novim stadionom, ki pa je še »v gradnji«. Z delom so sicer že pričeli, toda do danes še vedno ni nič dograjenega. Za osnovno šolo so vidne le zasnovane športne objekta, ki je res prepotreben tako šolski mladini kakor tudi aktivnim športnikom. Delo na tem objektu je namreč zastalo, čeprav je bila že predvidena otvoritev za dan mladosti.

B. O.

Mednarodno strelsko srečanje Amberg — Kranj

Dve zmagi za Kranjčane

V soboto je bilo v Kranju povratno mednarodno srečanje med strelci zahodnonemškega mesta Amberg in reprezentanco Kranja. Kranjčani so zmagali v ekipni in posamični konkurenci.

V soboto je bilo v Kranju Ekipo gostov so Kranjčani sprejeli že na Ljubelju, sprel pa jo je tudi podpredsednik skupščine občine Kranj Janez Sušnik, ki je v pozdravnem govoru opisal prizadevanja občinskih organov, da bi navezali čimveč prijateljskih stikov s sosednimi deželami. Strelci so

namreč po vzpostavitvi diplomatskih odnosov z ZRN prvi začeli sodelovati.

Ekipo iz Amberga je obiskala v soboto tudi več turističnih krajev na Gorenjskem. Nad lepotami Gorenjske so bili zelo navdušeni in nekateri bodo celo preživeli del svojega dopusta na Bledu.

Ob razglasitvi rezultatov je vodja amberske ekipe g. Donhauser dejal: »Sprejem je presegel vsa pričakovanja. Zares iskrene prijatelje smo našli v kranjskih strelcih; zato želimo sodelovanje še poglobiti, obenem pa ne bomo dopustili, da bi kdorkoli poslabšal naše priščne odnose.«

Rezultati: Kranj : Amberg 3319:3276, posamezno: 1. Ogrin 560, 2. Naglič 558, 3. Zagar 556, 4. Lombar (vsj Kranj) 557, 5. Hiller (Amberg) 549 itd.

B. Malovrh

Plavalci in vaterpolisti so startali za pokal PZS

Triglav favorit v obeh konkurencah

V ponedeljek so bile zaključene priprave plavalcev in vaterpolistov za novo tekmovalno sezono. Ta dan so se namreč začela tekmovanja za pokal PZS v plavanju in vaterpolu. Tudi letos je kranjski Triglav največji favorit med plavalci in vaterpolisti. Za novo sezono se je najbolj skrbno pripravil, saj so tako plavalci kakor tudi vaterpolisti praktično trenirali skozi vse leto, da bi tudi v letu 1969 dosegli podobne uspehe kot leto prej. Vaterpolisti pa imajo nedvomno še večje ambicije, saj se želijo letos uvrstiti v prvo zvezno vaterpolo ligo.

S trobojem Triglav : Ljubljana : Ilirija je bila v Kranju uradno odprta nova plavalna sezona. Kot kaže bo letos v Kranju nekaj več prireditev, tako v plavanju kakor tudi v vaterpolu. Tokrat naj navedemo spored prireditev za pokal PZS, ki bodo na sporedu v kranjskem bazenu:

29. julij — četrto kolo prve skupine plavalnih ekip: Ljubljana, Ilirija, Triglav; VATERPOLO: Triglav : Koper 24. julija, Triglav : Celulozar 31. julija.

Lani je bil vrstni red tekmovanja za pokal PZS naslednji: 1. Triglav, 2. Mladost Zagreb, 3. Ilirija, 4. Ljubljana, 5. Rudar, 6. Celulozar, 7. Koper, 8. Fužinar, 9. Neptun.

J. J.

Dober dan, Luna!

Le še nekaj ur nas loči od trenutka, ko bodo na Cap Kennedyju, vesoljskem centru Združenih držav Amerike, zahrneli motorji orjaške, 3000 ton težke in prek 100 metrov visoke rakete Saturn 5 in potisnili med zvezde kabinu Apolo 11 ter njeno posadko, Neil Armstronga, Edvina Aldrina in Michela Collinsa. Start cigari podobnega projekta s trojico hrabrih mož v konici je napovedan za danes ob 13.32. Kaj pa cilj? Cilj leži nič več in nič manj kot 384 tisoč kilometrov daleč, imenuje pa se Luna. Ze 12 let, odkar je prvi Sputnik obkrožil Zemljo in najavil začetek vesoljske dobe, ljudje segajo po njej. Ogromne vsote denarja so potrošili ta čas, veliko naporov so vložili, da bi jo dosegli. Postala je predmet največje znanstveno-tehnične dirke za zgodovini človeštva, tekmovanja med dvema velesilama, ZDA in Sovjetsko zvezo. Se jima bo trud izplačal?

Toda ostanimo raje pri dejstvih. Trem ameriškim astronautom, ki ždijo vrh titanske rakete in čakajo, da jih leta ponese na pot, s katere morda ni vrnitve, je mesto v dolgi vrsti pogumnih mož, drznih raziskovalcev, že zagotovljeno. Kako tudi ne? Polet, ki so ga pripravljali od leta 1961 dalje in ki bo — gledano v celoti — ameriške davkoplačevalce stal kar 25 milijard dolarjev, se po drznosti ter tveganosti lahko primerja samo še s podvigi Kolumba, Magellana, Lindberga ali Gagarina. Vse je sicer natanko izračunano, vse predvideno, sto in stokrat preverjeno, a kdo ve, kaj čaka vesoljce na 800 tisoč kilometrov dolgi poti. Samo eden od nekaj milijonov sestavnih delov rakete, kabine ali mesečevega modula naj odpove in že utegnemo biti priče veliki tragediji. Toda med znanstveniki prevladujejo optimisti. Uspehi Apola 8, Apola 9 in Apola 10 so namreč preslegli tudi najbolj drzna pričakovanja ter zagotovili Američanom »zmagov v prvi etapi osvajanja vesolja v prodoru na Mesec. Samo katastrofa jih lahko ustavi in pomaga Sovjetom, da prvi pošljejo svoje kozmonavte proti naravnemu Zemljinemu satelitu. Dolgo napovedanega presenečenja ni bilo, izstrelitev avtomatske postaje Luna 15, ki jo je minulo nedeljo Sovjetska zveza poslala v vesolje in ki utegne mehko pristati na Mesecu, ne more zasenčiti bližnjega ameriškega podviga.

Danes ob pol dveh popoldan bomo torej priča doslej največji predstavi na svetu. Ameriška televizija p-privlaja neposredne prenose vseh važ-

nejših faz poleta, od starta, ko se bo Saturn 5, ki razvija 3 milijone 400 tisoč kilogramov potisne sile, dvignil z rta Cap Kennedy na Floridi, od približevanja Mesecu, ločitve komandnega in mesečevega modula ter pristanka dveh vesoljcev na lunini površini, pa vse do ponovne združitve s kabinu v orbiti — slednjo bo vodil Nell Armstrong — in vrnitve.

Za konec objavljamo seznam dosedanjih vesoljskih poletov s človeško posadko. Podatki so zanimivi, saj pazljiv bralec iz njih lahko razbere celoten potek osem let trajajoče dirke za prestiž, katere končni rezultat je bližnji »skok« na Mesec.

(Po vrsti: datum izstrelitve; tip ladje; posadka; število obkroženj zemlje oz. let proti Luni ter trajanje poleta v urah; najmanjša oddaljenost od Zemlje; največja oddaljenost od Zemlje; teža kabine).

12. april 1961, VOSTOK 1, Gagarin (SZ) — 1 krog (1:48), 180 km, 327 km, 4725 kg

6. avgusta 1961, VOSTOK 2, Titov (SZ) — 17 krogov (25:18), 182 km, 245 km, 4730 kg

20. februarja 1962, MERCURY 6, Glenn (ZDA) — 3 krogi (4:55), 160 km, 262 km, 1934 kilogramov

24. maja 1962, MERCURY 7, Carpenter (ZDA) — 3 krogi (4:56), 160 km, 269 km, 1925 kilogramov

11. avgusta 1962, VOSTOK 3, Nikolajev (SZ) — 64 krogov (94:22), 180 km, 235 km, 4730 kg

12. avgusta 1962, VOSTOK 4, Popovič (SZ) — 48 krogov (70:57), 180 km, 237 km, 4730 kg

3. oktobra 1962, MERCURY 8, Shirra (ZDA) — 6 krogov (9:13), 160 km, 283 km, 1962 kg

15. maja 1963, MERCURY 9, Cooper (ZDA) — 22 krogov (34:20), 160 km, 267 km, 1814 kg

14. junija 1963, VOSTOK 5, Bikovski (SZ) — 119 krogov (119:06), 159 km, 267 kilometrov, 4730 kg

16. junija 1963, VOSTOK 6, Terješkova (SZ) — 46 krogov (70:50), 180 km, 227 km, 4736 kg

12. oktobra 1964, VOSHOD 1, Komarov, Feoktistov in Jegorov (SZ) — 16 krogov (24:17), 177 km, 409 km, 5248 kg

28. marca 1965, VOSHOD 2, Beljajev in Leonov (SZ) — 17 krogov (26:02), 174 km, 494 km, 5321 kg

23. marca 1965, GEMINI 3, Grisson in Young (ZDA) — 3 krogi (4:53), 160 km, 225 kilometrov, 3220 kg

ŠE JE ČAS
za oskrbo z lignitom—

za
soncem
greje
najceneje
velenjski
lignit

do zime pridobi
na kvaliteti!

RUDNIK LIGNITA VELENJE

3. junija 1965, GEMINI 4, Mc Divitt in White (ZDA) — 62 krogov (97:48), 160 kilometrov, 293 km, 3540 kilogramov

21. avgusta 1965, GEMINI 5, Cooper in Conrad (ZDA) — 120 krogov (190:59), 160 km, 352 km, 3175 kg

4. decembra 1965, GEMINI 7, Borman in Lovell (ZDA) — 206 krogov (320:35), 295 km, 298 km, 3175 kg

15. decembra 1965, GEMINI 6, Schirra in Stafford (ZDA) — 15 krogov (25:51), 160 km, 269 km, 3175 kg

16. marca 1966, GEMINI 8, Armstrong in Scott (ZDA) — 7 krogov (10:42), 160 km, 271 km, 3175 kg

3. junija 1966, GEMINI 9, Stafford in Cernan (ZDA) — 45 krogov (72:22), 298 km, 298 km, 3490 kg

18. junija 1966, GEMINI 10, Ycung in Collins (ZDA) — 43 krogov (70:43), 160 km, 266 km, 3745 kg

12. septembra 1966, GEMINI 11, Conrad in Gordon (ZDA) — 44 krogov (71:17), 160 km, 280 km, 3804 kg

11. novembra 1966, GEMINI 12, Lovell in Aldrin (ZDA) — 59 krogov (93:34), 160 kilometrov, 270 km, 3667 kilogramov

23. aprila 1967, SOJUZ 1, Komarov (SZ) — 18 krogov (27:00), 201 km, 224 km

11. oktobra 1968, APOLLO 7, Schirra, Eisele in Cunningham (ZDA) — 163 krogov (260:09)

21. decembra 1968, APOLLO 8, Borman, Lovell in Anders (ZDA) — Luna (147 ur)

3. marec 1969, APOLLO 9, Mc Divitt, Scott in Schweickart, 185 km, 190 km, (250:00), 6000 kg

18. maj 1969, APOLLO 10, Stafford, Young in Cernan, Luna (192:03), 6000 kg

Mala anketa

Na kranjski »občini« se ni težko znajti

V uredništvu smo se odločili za malo anketo. »Ali ste zadovoljni z delom uprave občinske skupščine in odnosom uslužbencev do vas,« smo vprašali nekatere ponedeljkove goste kranjske »občine«. Mogoče smo imeli srečo, zakaj vsi po vrsti so nam odgovarjali z »da«. Nekateri od njih želijo le hitreje in ekonomičnejše ukrepanje, tako da bo manj čakanja in »letanja« od urada do urada in da bo »čim manjkrat treba priti na občino«.

Opazili smo, da je ljudem, ki zaradi opravkov zahajajo v občinske urade, v veliko pomoč tabla z razporedom uradnih prostorov občinske uprave in organizacij. Če pa jih ta ne zadovolji, se napolijo v informacijsko pisarno, kjer jim vodja pisarne tovarišica Mara Obrulk prav rada postreže z zaželenimi informacijami. Povedala nam je, da je največ strank v ponedeljkih in sredo, ko njen prostorček postane skorajda pretesen. Občani želijo raznovrstne tiskovine, koleke in seveda informacije. Pravi, da ji je v veliko pomoč prav tabla v avli, ki bi se pa morala stalno dopoljevati. Težava je takrat, pravi tovarišica Obrulkova, ko ljudje sprašujejo po kraju in času najrazličnejših sestankov ali sej, o katerih pa ona največkrat ni obveščena.

Poglejmo, kaj menijo o delu kranjske občinske uprave posamezniki, ki so v pone-

deljek zaradi najrazličnejših opravkov prihiteji na »občino«.

Skrbič Slavko, Vodopivčeva 8, Kranj je iskal matični urad in ga je s pomočjo tabele hitro našel. Povedal nam je tole: »Na matičnem uradu bom prijavil otroka. Sicer pridem na občino večkrat in sem z delom njenih uslužbencev zadovoljen.«

Bevec Cveto iz Mavčič 57 je delavec v tovarni Planika. Uspešno je položil motorski izpit in je prišel po vozniško dovoljenje. »Čakal sem le pet minut. Pisarno sem lahko našel, ne da bi pogledal na tabla, ker sem vedel, kje je. Drugače pridem na občino le redkokdaj.«

Vencelj Francka iz Kranja je študentka matematike in fizike. »Pravkar sem izpolnila vlogo za potni list,« nam je dejala. »Nisem vedela, kje naj jo vložim, zato sem pogledala na informacijsko tabla, kjer sem se hitro znašla. Sem pridem le redkokdaj, vendar sem bila še vedno zadovoljna s poslovanjem občinskih uslužbencev. Včasih je res malo vrste, vendar človek počaka, pa je.«

Lasič Marija je prišla iz Ljubljane. Iskala je Upravo javne varnosti in je prvič na kranjski občini. »Iskani urad sem zlahka našla, saj je tabla v avli zelo pregledna.« Povedala nam je tudi, da ni vedela za informacijsko pisarno.

J. Košnjek